

70 ani – Serviciul Hidrometeorologic de Stat

CARACTERISTICA HIDROLOGICĂ 2013

ANUAR

CARACTERISTICA HIDROLOGICĂ 2013

ANUAR

**La elaborarea anuarului și-au adus aportul
următorii angajați ai Direcției Hidrologie:**

1. Valeriu CAZAC – Șeful Direcției Hidrologie.
2. Valentina Cereș – Șeful Centrului Prognoze Hidrologice.
3. Veaceslav Gherghelegiu – Șeful Centrului Management Date și Hidrografie.
4. Vitalie Jocot – Șeful Centrului Monitoring Hidrologic.
5. Nina Balan – Specialist principal.
6. Marina Șirocorad – Specialist principal.
7. Oxana Clocio – Inginer coordonator.
8. Gheorghe Macovei – Inginer cat. I.

CUPRINS

PREFĂTĂ	7
CARACTERISTICA HIDROLOGICĂ A ANULUI	8
Caracteristica hidrologică a anului 2013	8
Caracteristica formațiunilor de gheăță	8
Caracteristica viiturilor	9
Caracteristica hidrologică	19
1. Ianuarie	19
Caracteristica hidrologică a lunii ianuarie pentru teritoriul Republicii Moldova	19
Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna ianuarie 2013	20
2. Februarie	23
Caracteristica hidrologică a lunii februarie pentru teritoriul Republicii Moldova	23
Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna februarie 2013	24
Informația privind grosimea formațiunilor de gheăță pe râurile și lacurile Republicii Moldova pentru 10 februarie 2013	25
3. Martie	30
Caracteristica hidrologică a lunii martie pentru teritoriul Republicii Moldova	30
Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna martie 2013	31
4. Aprilie	35
Caracteristica hidrologică a lunii aprilie pe teritoriul Republicii Moldova	35
Debitul apei râurilor Republicii Moldova pentru luna aprilie 2013	36
Situată hidrologică în atenția ministerului și instituțiilor subordonate, 12 aprilie 2013	38
Deversările medii zilnice în lacurile de acumulare din republică	43
5. Mai	44
Caracteristica hidrologică a lunii mai pe teritoriul Republicii Moldova	44
Debitul apei râurilor Republicii Moldova pentru luna mai 2013	45

6. IUNIE	46
Caracteristica hidrologică a lunii iunie pentru teritoriul Republicii Moldova	46
Scurgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna iunie 2013	47
7. IULIE	51
Caracteristica hidrologică a lunii iulie pentru teritoriul Republicii Moldova	51
Scurgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna iulie 2013	52
8. AUGUST	53
Caracteristica hidrologică a lunii august pentru teritoriul Republicii Moldova	53
Debitul apei în râurile Republicii Moldova pentru luna august 2013	54
9. SEPTEMBRIE	56
Caracteristica hidrologică a lunii septembrie pentru teritoriul Republicii Moldova	56
Debitul apei în râurile Republicii Moldova pentru luna septembrie 2013	57
10. OCTOMBRIE	57
Caracteristica hidrologică a lunii octombrie pentru teritoriul Republicii Moldova	57
Scurgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna octombrie 2013	59
11. NOIEMBRIE	59
Caracteristica hidrologică a lunii noiembrie pentru teritoriul Republicii Moldova	59
Scurgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna noiembrie 2013	60
12. DECEMBRIE	61
Caracteristica hidrologică a lunii decembrie pe teritoriul Republicii Moldova	61
Scurgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna decembrie 2013	62
PAGUBE MATERIALE	63
CONCLUZII	66

PREFAȚĂ

Anuarul **Caracteristica Hidrologică a anului 2013** este prima editie a Directiei Hidrologie cu astfel de conținut.

Acest Anuar este o publicație anuală cu caracter științifico-practic care conține informație analizată și sistematizată privind evoluția și starea resurselor de apă de suprafață de pe teritoriul Republicii Moldova pe parcursul anului 2013.

Lucrarea este pentru uz general destinată specialiștilor din diferite domenii și servește drept sursă autorizată de informație în elaborarea și implementarea politicilor, proiectelor cât și în luarea deciziilor de către factorii responsabili.

Sperăm ca informația ce se conține în Anuarul **Caracteristica Hidrologică a anului 2013** să fie utilă, iar specialiștii Direcției Hidrologie vor fi la dispoziția Dumneavoastră pentru consultațiile necesare.

Țin să mulțumesc tuturor specialiștilor Directiei Hidrologie pentru aportul adus la editarea primei ediții a Anuarului **Caracteristica Hidrologică a anului 2013** ediția 2013.

Şef al Direcției Hidrologie

Valeriu CAZAC

CARACTERISTICA HIDROLOGICĂ A ANULUI

Caracteristica hidrologică a anului 2013

Anul 2013 se atribuie anilor secetoși: dacă se iau în considerare ultimii 40 de ani de observații și se are în vedere scurgerea apei râurilor principale din Moldova, atunci apropiat după scurgere pentru râul Nistru (s. Hrușca) sunt următorii ani: 1972, 1973, 1983, 1988, 1991, 1992, 1995, 2004, 2007, 2011, 2012 (80-85%); pentru râul Prut (c. Șirăuți) – 1993, 2000, 2003, 2004, 2007, 2009, 2011, 2012 (70,4%); iar pentru râul Răut (s. Jeloboc) - 1987, 1990, 1992-1995, 2004, 2007 2008, 2009 2010, 2011, 2012 (40,6%).

Surgerea apei râului Nistru pentru anul 2013 a constituit circa 75,0%. De menționat că, scurgerea pe parcursul anului în toate lunile a fost mai jos de normă și a oscilat de la 70-80% în luna martie până la 90-110% în lunile martie - mai.

Surgerea apei râului Prut pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă pentru anul curent a fost mai jos de normă și a constituit circa 55%, iar pe parcursul anului a oscilat de la 50,0% în lunile de vară-toamnă până la 190% în luna aprilie.

Pe sectorul aval de lacul de acumulare Costești-Stâncă valoarea medie anuală a surgerii a constituit 45-50% din normă, cea mai mică scurgere s-a înregistrat în luna septembrie (35-45%) și a depășit 100% din normă în luna aprilie.

Surgerea anuală a apei râului Răut lângă satul Jeloboc a constituit 50%, luna cu cea mai mică scurgere este martie (20-25%) din valorile medii multianuale. Pe parcursul anului scurgerea râului a atins valoarea sa maximă în luna iunie (65%) din normă.

Surgerea apei celorlalte râuri mici din centrul și sudul țării, de asemenea, a fost mai jos de normă și a oscilat în limitele a 40-70% din valorile medii multianuale.

De menționat, din cauza lipsei precipitațiilor generatoare de scurgere și debitelor mici deversate din lacul de acumulare Ghidighici, scurgerea foarte scăzută a apei râului Bâc: de la 6,0% în luna iunie până la 40% din valorile medii multianuale în luna septembrie. Pentru toată perioada de observații scurgere mică cu valori de 2,3%-12% din normă s-a înregistrat în următorii ani: 1968, 1974, 1975 (aprilie, mai), 1977 (iunie, august-octombrie), 2007 (aprilie, iunie, august-octombrie), 2008 (aprilie, mai, iulie), 2009 (iunie-octombrie), 2010 (aprilie, iulie), 2011 (octombrie), 2012.

Surgerea medie anuală a apei râurilor mici din nordul republicii a fost aproape de normă sau puțin mai jos de normă (râul Ciuhur – satul Bârlădeni, râul Camenca – or. Camenca, râul Beloci – satul Beloci, râul Cubolta – satul Cubolta, râul Râbnița – satul Andreevca).

Caracteristica formațiunilor de gheăță

La mijlocul decadei a treia a lunii ianuarie pe râul Nistru a apărut gheăță la maluri și gheăță plutitoare, la sfârșitul lunii pe sectorul or. Soroca – or. Dubăsari s-a instalat podul de gheăță cu grosimea gheții de 12-16 cm, iar pe sectorul or. Dubăsari – gura de vărsare – izolat au apărut punți de gheăță.

Pe râul Prut în amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă la sfârșitul decadei a doua a lunii ianuarie a apărut gheăță la maluri și gheăță plutitoare, la sfârșitul lunii pe lacul de acumulare Costești-Stâncă s-a instalat podul de gheăță cu grosimea gheții de 10 cm, iar pe sectorul or. Costești – gura de vărsare a râului la sfârșitul lunii pe unele sectoare au apărut punțile de gheăță.

Pe râurile mici (cu excepția unor sectoare ale râului Răut) și bazinele lacustre ale republicii de la mijlocul lunii ianuarie a apărut gheeașa la maluri și gheeașa plutitoare cu instalarea ulterioară a podului de gheeașă, grosimea gheții la sfârșitul lunii a constituit: de la 1 cm (râul Lunga – p/h Ceadâr-Lunga) până la 20 cm pe unele râuri din nordul republicii.

În luna februarie a continuat procesul de formare a gheții, la mijlocul decadei a treia s-a înregistrat grosimea maximă a gheții cu mărimi de 32-41 cm pe râul Nistru și 29-34 cm pe râul Prut. La sfârșitul decadei a treia a început distrugerea podului de gheeașă și unele sectoare de râu s-au eliberat de gheeașă.

Pe unele râuri mici, în legătură cu încălzirea timpului și topirea stratului de zăpadă, la sfârșitul lunii februarie s-au observat creșteri ale nivelului apei de cca 0,5 m fără urmări negative.

În luna martie pe râuri a continuat distrugerea podului de gheeașă: râurile Nistru și Prut s-au eliberat de gheeașă la mijlocul lunii: pe lacurile de acumulare Dubăsari și Costești-Stâncă stratul de gheeașă s-a menținut până la mijlocul decadei a treia a lunii martie.

Pe râurile mici în prima decadă a lunii martie s-au menținut fenomene de gheeașă slabe, iar la sfârșitul decadei râurile complet s-au eliberat de gheeașă.

Caracteristica viiturilor

Apelile mari de primăvară în râurile Nistru și Prut, care au început la sfârșitul decadei a doua – începutul decadei a treia a lunii martie, au încetat la sfârșitul lunii aprilie: în râul Nistru volumul lor a fost mai mic de normă și a constituit cca 1,5 m³ /s (normă – 1,9 m³ /s), volumul apelor mari de primăvară în râul Prut a fost puțin mai mic de normă – 0,35 m³ /s (normă – 0,40 m³ /s).

La începutul decadei a doua a lunii aprilie în râul Nistru a început viitura ecologică, care s-a prelungit până la începutul decadei a doua a lunii mai. Creșterea nivelului apei în limitele republicii a constituit 1,2-2,0 m.

Izolat s-a observat ieșirea apei în lunca cursului inferior al râului.

La sfârșitul lunii mai în r. Nistru pe sectorul amonte de lacul de acumulare Dubăsari, în legătură cu trecerea viiturii pluviale și măririi debitului de apă deversat din lacul de acumulare Dnistrovsk s-a înregistrat creșterea nivelului apei cu 0,8-1,1 m, apa s-a scurs în limitele albiei principale.

În prima și la sfârșitul decadei a doua-începutul decadei a treia a lunii aprilie în r. Prut pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă a trecut viitura pluvială, provocând creșterea nivelului apei cu circa 0,7 m, apa s-a scurs în limitele albiei principale.

În r. Prut pe sectorul aval de lacul de acumulare Costești-Stâncă, în legătură cu mărirea debitului de apă deversat până la 65 m³/s, iar la sfârșitul lunii aprilie până la 120 m³/s pe sectorul or. Costești – gura de vărsare a râului pe parcursul lunii s-a observat creșterea nivelului apei cu 1,0-1,9 m. Apa s-a scurs în limitele albiei principale.

În r. Prut pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă, în decada a doua a lunii mai a trecut viitura pluvială, provocând creșterea nivelului apei cu circa 0,6 m, la mijlocul decadei a treia creșterea nivelului apei provocată de viitura pluvială a constituit cca 2,0 m. În ambele cazuri apa s-a scurs în limitele albiei principale.

Mai jos prezentăm caracteristica scurgerii râurilor pentru anii 2013 și 2012.

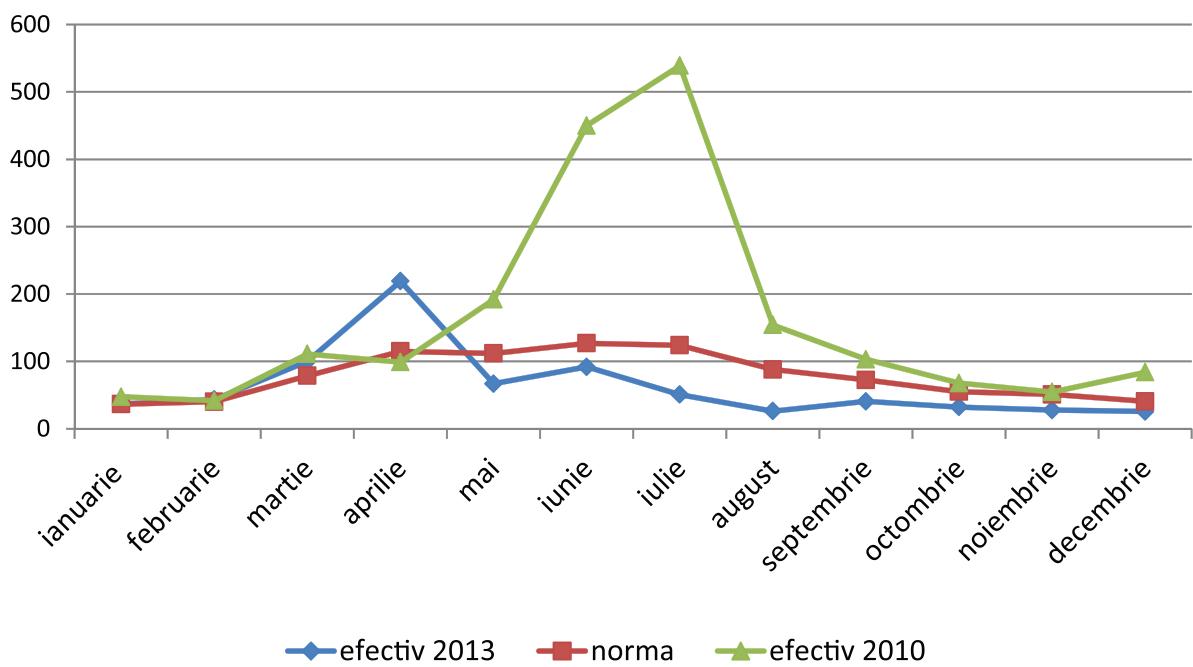
Tabelul 1. Caracteristicile hidrologice pe unele sectoare de râu din Republica Moldova

Râul, punctul	Debitul mediu multianual al apei m ³ /s	Debitul mediu anual al apei, în anul 2013, m ³ /s	% din normă	Debitul mediu anual al apei, în anul 2012, m ³ /s	% din normă
Nistru, Hrușca	315	207	65,7	268	85,1
Prut, Șirăuți	78,4	39,2	50,0	55,2	70,4
Prut, Ungheni	86,6	36,9	42,6	57,6	66,5
Răut, Jeloboc	10,4	3,42	32,9	4,43	42,6
Bâc, Chișinău	1,35	0,13	9,63	0,61	45,2
Lunga, Ceadâr-Lunga	0,14	0,047	33,6	0,050	35,7
Beloci, Beloci	0,55	0,55	100	0,54	98,2
Draghiște, Trinca	0,46	0,24	52,2	0,46	100

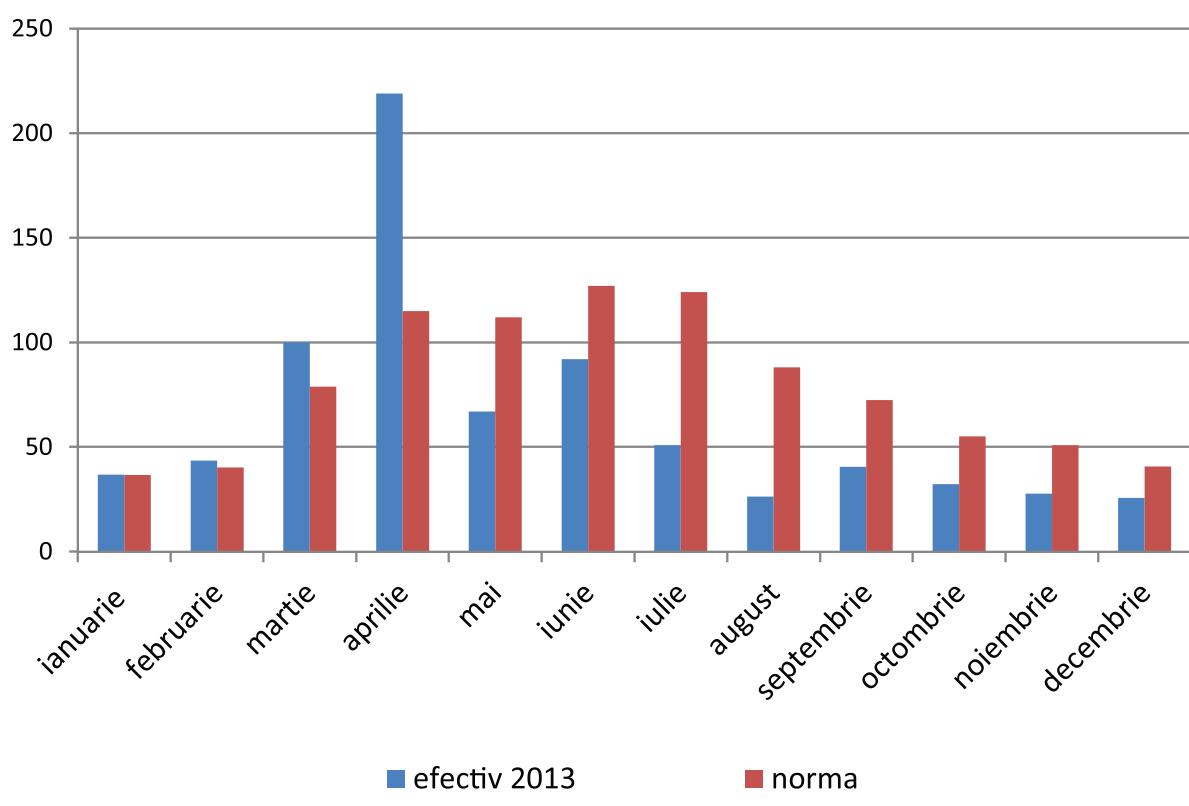
Tabele și grafice privind scurgerea apei r. Prut, anul 2013

r. Prut p/h Sirăuți, m ³ /s			
luna	efectiv 2013	norma	efectiv 2010
ianuarie	36,7	36,6	47,6
februarie	43,5	40,2	41,8
martie	100	78,8	111
aprilie	219	115	98,9
mai	67	112	192
iunie	92	127	450
iulie	50,8	124	539
august	26,3	88	154
septembrie	40,6	72,5	103
octombrie	32,2	55	67,8
noiembrie	27,7	50,9	54,7
decembrie	25,7	40,7	84

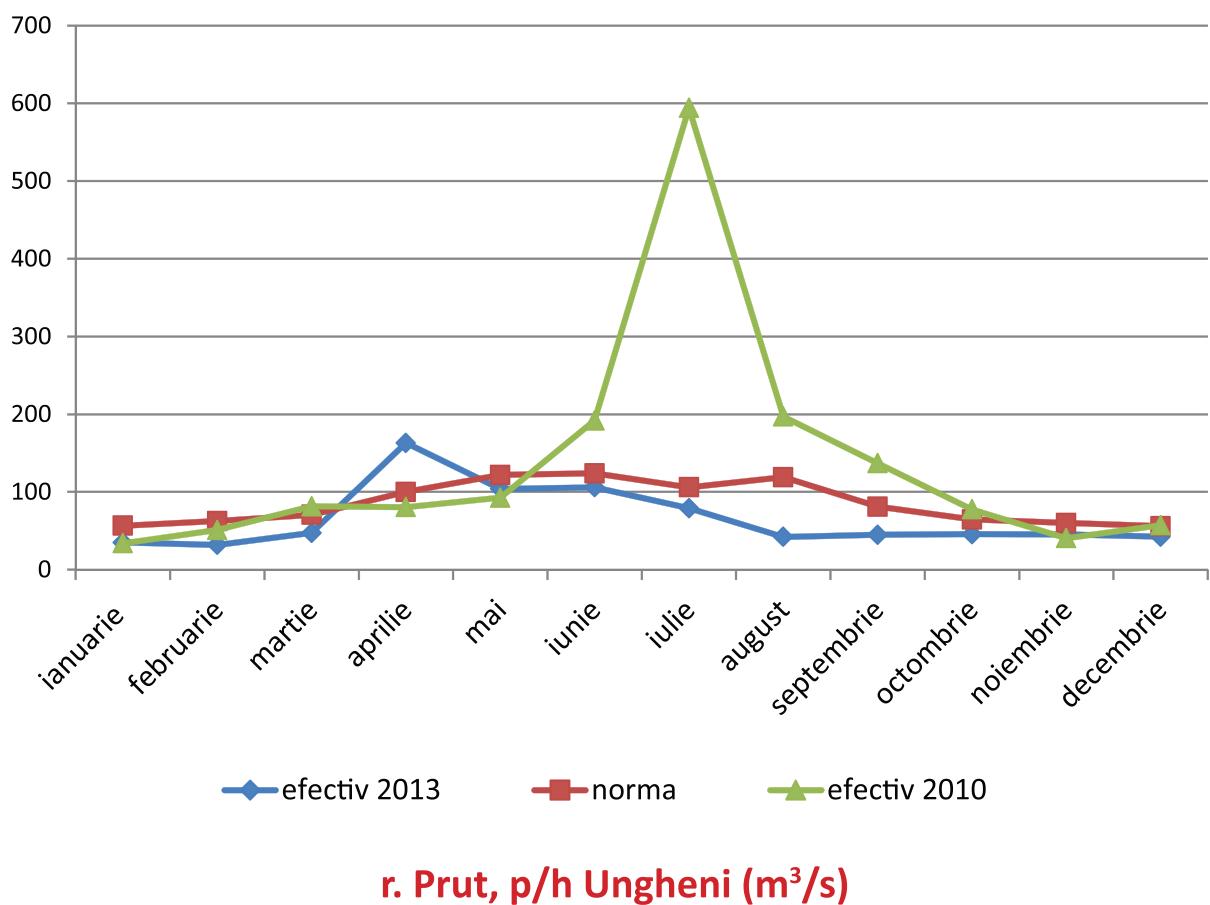
r. Prut, p/h Sirăuți (m³/s)

r. Prut p/h Sirăuți, m ³ /s		
luna	efectiv 2013	norma
ianuarie	36,7	36,6
februarie	43,5	40,2
martie	100	78,8
aprilie	219	115
mai	67	112
iunie	92	127
iulie	50,8	124
august	26,3	88
septembrie	40,6	72,5
octombrie	32,2	55
noiembrie	27,7	50,9
decembrie	25,7	40,7

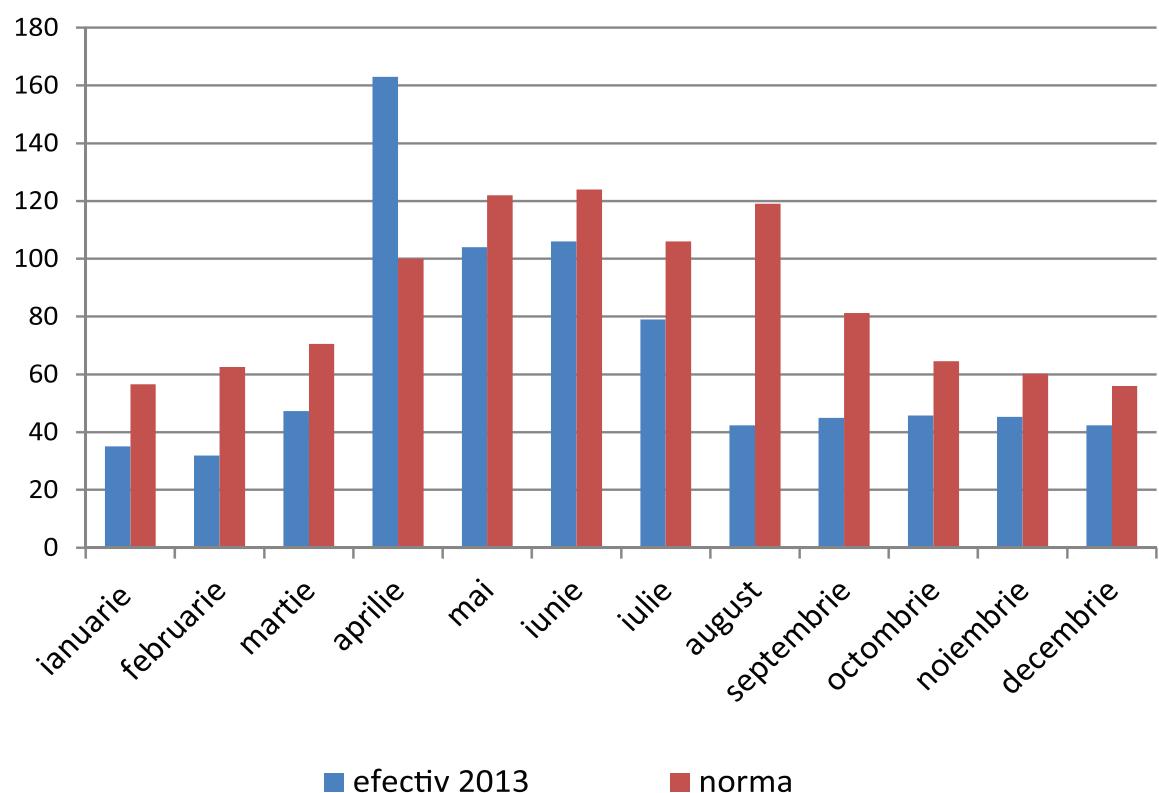

r. Prut, p/h Sirăuți (m³/s)

r. Prut, p/h Ungheni, m ³ /s			
luna	efectiv 2013	norma	efectiv 2010
ianuarie	35,1	56,6	33,9
februarie	31,9	62,6	51
martie	47,3	70,6	81,6
aprilie	163	100	80,5
mai	104	122	92,6
iunie	106	124	192
iulie	79	106	594
august	42,3	119	197
septembrie	44,9	81,2	137
octombrie	45,8	64,6	77,6
noiembrie	45,3	60,2	40,5
decembrie	42,4	56	57,3

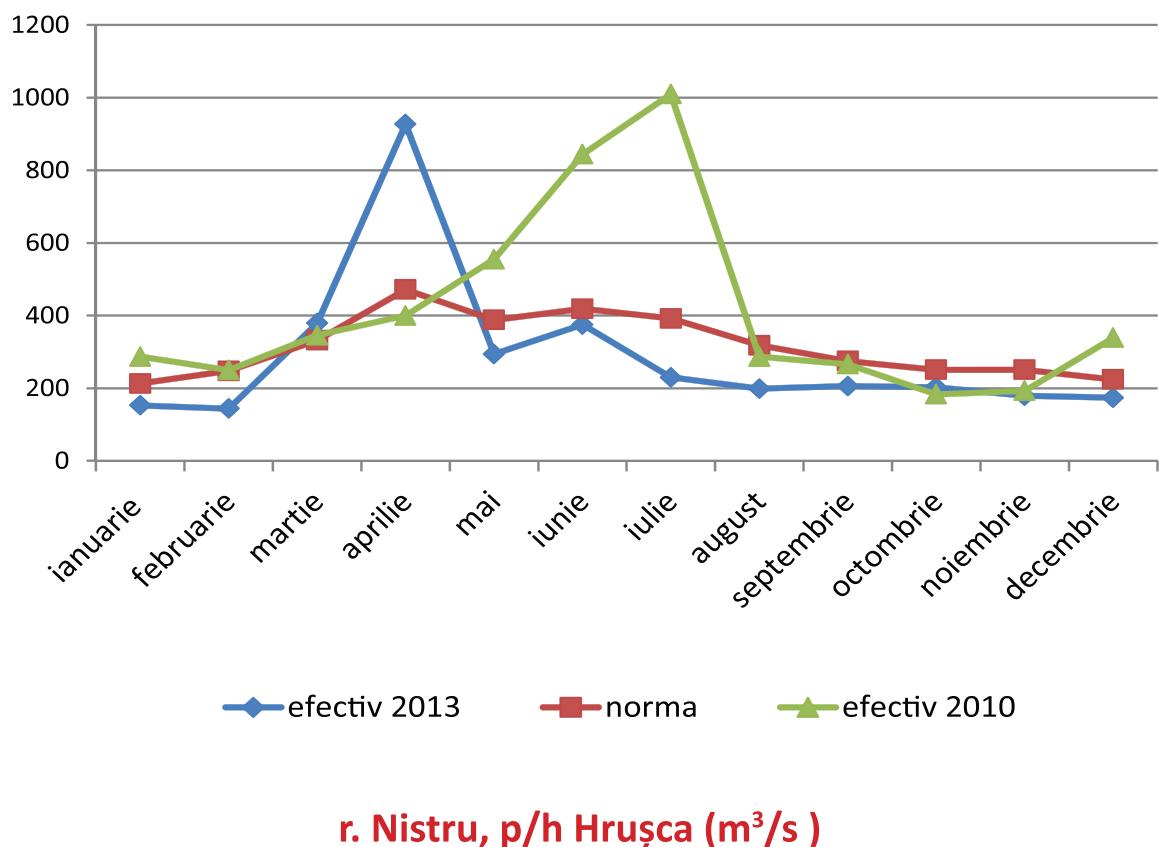
r. Prut, p/h Ungheni, m ³ /s		
luna	efectiv 2013	norma
ianuarie	35,1	56,6
februarie	31,9	62,6
martie	47,3	70,6
aprilie	163	100
mai	104	122
iunie	106	124
iulie	79	106
august	42,3	119
septembrie	44,9	81,2
octombrie	45,8	64,6
noiembrie	45,3	60,2
decembrie	42,4	56

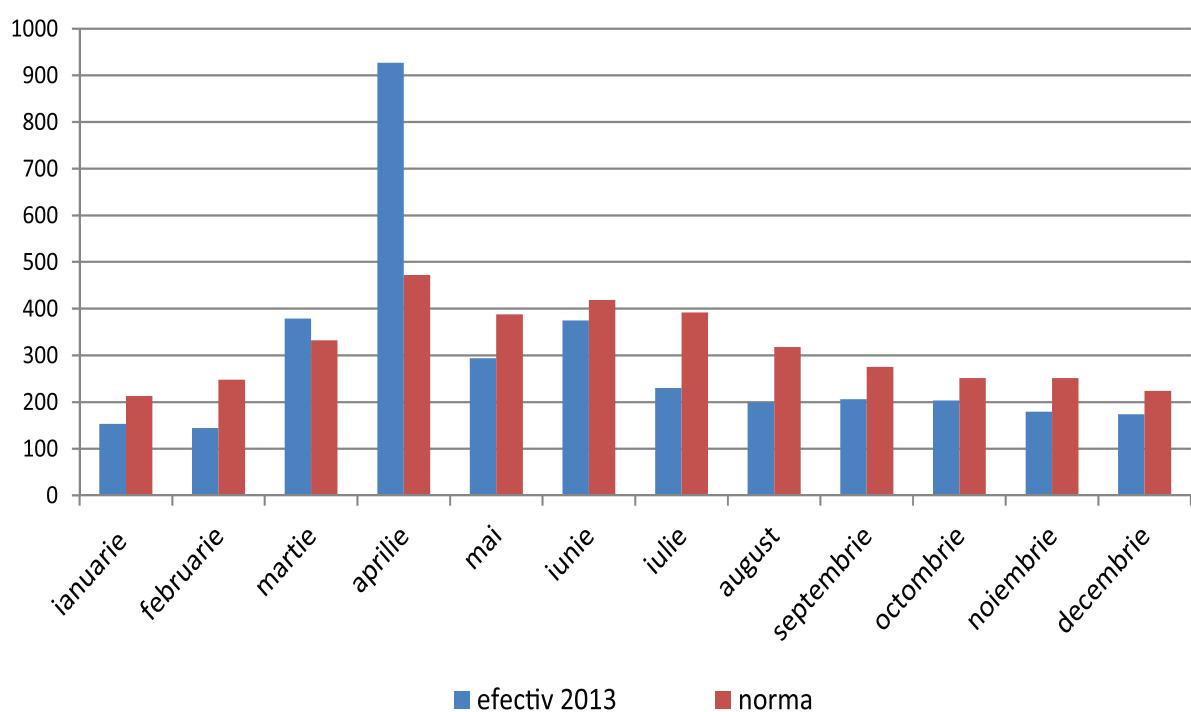
r. Prut, p/h Ungheni (m³/s)

Tabele și grafice privind scurgerea apei r. Nistru, anul 2013

r. Nistru, p/h Hrușca, m ³ /s			
luna	efectiv 2013	norma	efectiv 2010
ianuarie	153	213	287
februarie	144	248	250
martie	379	332	346
aprilie	927	472	400
mai	294	388	555
iunie	375	419	844
iulie	230	392	1010
august	199	318	287
septembrie	206	275	266
octombrie	203	251	183
noiembrie	179	251	193
decembrie	174	224	339

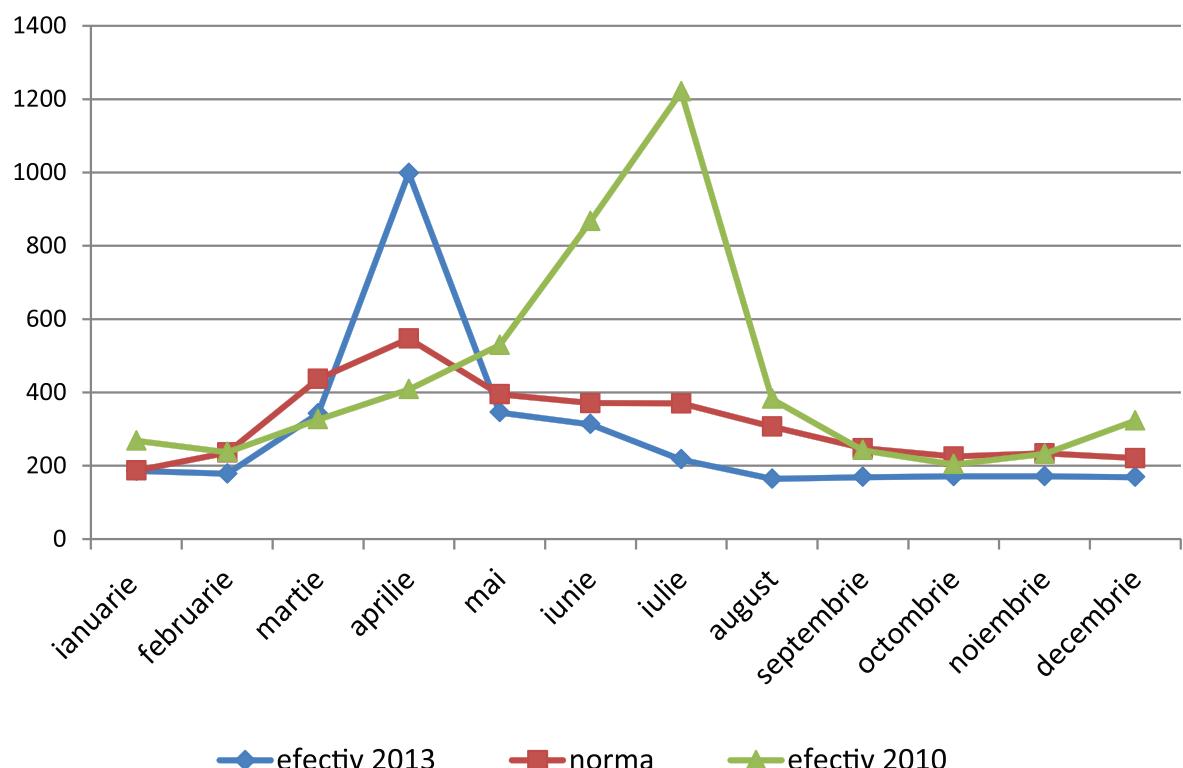

r. Nistru, p/h Hrușca, m ³ /s		
luna	efectiv 2013	norma
ianuarie	153	213
februarie	144	248
martie	379	332
aprilie	927	472
mai	294	388
iunie	375	419
iulie	230	392
august	199	318
septembrie	206	275
octombrie	203	251
noiembrie	179	251
decembrie	174	224

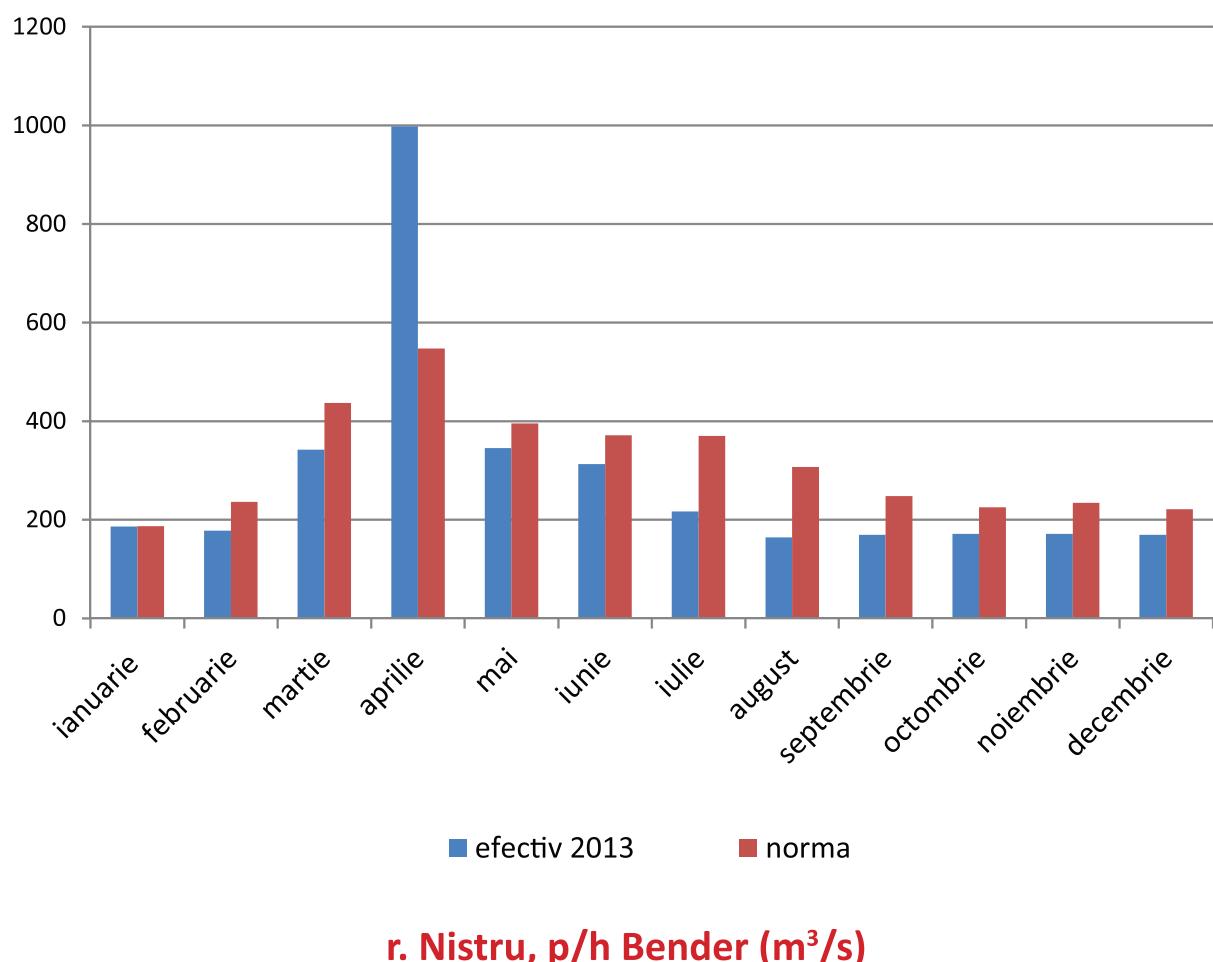
r. Nistru, p/h Hrușca (m³/s)

r. Nistru, p/h Bender, m ³ /s			
luna	efectiv 2013	norma	efectiv 2010
ianuarie	186	187	268
februarie	178	236	237
martie	342	437	326
aprilie	998	547	408
mai	345	395	529
iunie	313	371	867
iulie	217	370	1220
august	164	307	382
septembrie	169	248	242
octombrie	171	225	204
noiembrie	171	234	232
decembrie	169	221	323

r. Nistru, p/h Bender (m³/s)

r. Nistru, p/h Bender, m ³ /s		
luna	efectiv 2013	norma
ianuarie	186	187
februarie	178	236
martie	342	437
aprilie	998	547
mai	345	395
iunie	313	371
iulie	217	370
august	164	307
septembrie	169	248
octombrie	171	225
noiembrie	171	234
decembrie	169	221

Caracteristica hidrologică

1. Ianuarie

Caracteristica hidrologică a lunii ianuarie pentru teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor observațiilor multianuale, în luna ianuarie pe râurile Nistru și Prut crește probabilitatea producerii viiturilor în comparație cu luna decembrie.

Viitură – creșterea bruscă a nivelului/debitului unui curs de apă, provocată de ploi torențiale, de topirea bruscă a zăpezii sau din suprapunerea celor două fenomene. Există uneori și viituri artificiale cauzate de descărcarea neprevăzută a unei acumulații, de manevre la stăvile sau de uzinări zilnice, caz în care viiturile sunt de mică amplitudine și durată scurtă.

În cazul apariției moinei de iarnă creșterea nivelului apei are loc din contul topirii rezervei de apă din zăpadă, care s-a acumulat către acest timp și precipitațiile căzute în această perioadă.

Moină – perioadă de iarnă caracterizată prin umedeală, ceată și timp mai călduros în raport cu o perioadă de îngheț anterioară. Provoacă topirea parțială sau completă a stratului de zăpadă. Se înregistrează în cazul pătrunderii maselor de aer calde din alte regiuni ale globului.

Această perioadă se caracterizează prin creșterea intensității formațiunilor de gheață, se stabilesc podurile de gheață în lacuri și cursuri de apă.

Pod de gheață – strat de gheață, care acoperă de la un mal la altul suprafața unei ape curgătoare sau a unui lac. Se formează în perioadele când temperaturile negative persistă timp îndelungat. Perioada de existență a podului de gheață depinde de durată și regimul de temperatură al iernii, caracterul bazinului de apă, precum și de grosimea stratului de zăpadă de pe gheață.

Debitele medii multianuale ale râului Nistru (postul hidrometric Hrușca), în luna ianuarie constituie $213 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut pentru toată perioada de observații constituie $1190 \text{ m}^3/\text{s}$ (06.01.1982), iar minimul absolut – $35,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (04.01.1977). Maximul absolut pentru perioada de după darea în exploatare a lacului de acumulare Dnestrovsk (a.1982) constituie $1190 \text{ m}^3/\text{s}$ (06.01.1982), iar minimul absolut – $61,6 \text{ m}^3/\text{s}$ (03.01.1985). Debiturile medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari între $94,5 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1984) și $389 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2011).

Debiturile medii multianuale pentru râul Prut (p/h Cernăuti) constituie $36,1 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $433 \text{ m}^3/\text{s}$ (30,31.01.1979), iar minimul absolut – $2,97 \text{ m}^3/\text{s}$ (08.01.1954).

Debiturile medii lunare de apă variază între $5,79 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1954) și $87,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1982).

La p/h Sirăuți norma scurgerii medii lunare constituie $36,6 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $716 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.01.2002), iar minimul absolut – $7,30 \text{ m}^3/\text{s}$ (26.01.2004). Debiturile medii lunare de apă variază în limitele de la $11,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1993) până la $80,1 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2011).

Lacul de acumulare Costești – Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracteristica surgerii unor râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut – or. Bălți, normală – 1,37 m³/s, maximul absolut – 32,9 m³/s (31.01.1977), minimul absolut - 0,15 m³/s (16.01.1987).

r. Răut – s. Jeloboc, normală – 8,48 m³/s, maximul absolut – 82,8 m³/s (31.01.1977), minimul absolut - 0,36 m³/s (21-23.01.1958).

r. Bâc – mun. Chișinău, normală – 1,37 m³/s, maximul absolut – 8,98 m³/s (11.01.1982), minimul absolut - 0,002 m³/s (12,13.01.1968).

r. Botna – or. Căușeni, normală – 0,60 m³/s, maximul absolut – 7,49 m³/s (30.01.1953), minimul absolut – 0,0 m³/s (anii 1949-1952, 1955, 1962, 1963).

r. Cogâlnic – or. Hâncești, normală – 0,21 m³/s, maximul absolut – 7,34 m³/s (28.01.1977), minimul absolut – 0,006 m³/s (30.01.1964).

r. Lunga – or. Ceadâr-Lunga, normală – 0,12 m³/s, maximul absolut – 0,99 m³/s (anul 1979) și minimul absolut – 0,0 m³/s (01-27,30,31.01.1976).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna ianuarie 2013

Surgerea apei râului Nistru s-a situat mai jos de normă și a constituit 75- 85 %. Surgerea apei râului Prut pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca s-a situat mai jos de normă constituind 50-55 %, iar pe sectorul aval de lacul de acumulare Costești-Stânca – 40-50 % din valorile medii multianuale.

Surgerea apei râului Răut și a râurilor mici din centrul și sudul țării a fost mai jos de normă și a constituit 30-50%, iar a râurilor mici din nordul țării scurgerea în luna ianuarie a constituit 70-90% din valorile medii multianuale.

De menționat scurgerea foarte scăzută a apei râului Bâc de 7,3% din valoarea medie multi-anuală. Pentru toată perioada de observații, debite mici cu valori de 2,6-17% din normă s-au înregistrat în următorii ani: 1969, 1978, 1988, 1995, 2007, 2008 (3,36%), 2009 (4,08%), 2010 (2,63%), 2012 (5,1%) din valorile medii multianuale.

În luna ianuarie pe râurile și lacurile de acumulare ale Republicii Moldova a continuat procesul de formare a gheții, care a început în luna decembrie și la mijlocul lunii grosimea gheții la maluri și a podului de gheață a atins valoarea sa maximă: 26 cm (r. Nistru p/h Râbnița) și 22 cm (r. Prut p/h Costești).

De la sfârșitul decadei a doua și până la mijlocul decadei a treia a lunii ianuarie, în legătură cu încălzirea vremii, pe râurile și lacurile de acumulare a avut loc distrugerea treptată a formațiunilor de gheață, iar unele sectoare de râu s-au eliberat de gheață.

De la mijlocul decadei a treia a lunii ianuarie, în legătură cu răcirea vremii, a reînceput procesul de formare a gheții, care a continuat până la sfârșitul lunii.

r. Prut, p/h Lipcani

r. Prut, p/h Lipcani

r. Prut, p/h Costești

r. Prut, p/h Ungheni

2. FEBRUARIE

Caracteristica hidrologică a lunii februarie pentru teritoriul Republicii Moldova

Regimul hidrologic al lunii februarie pentru teritoriul Republicii Moldova se caracterizează astfel: faptul că suntem în perioada rece a anului pe majoritatea lacurilor cât și pe cursurile de apă se mențin formațiuni de gheăță, sub formă de gheăță la mal, gheăță cu ochiuri de apă și poduri de gheăță.

Totodată în unii ani din motivul apariției moinelor pe unele sectoare ale râului are loc dis-trugerea gheții și apariția gheții plutitoare (sloiuiri), care uneori formează zăporuri.

Sloiuiri – această formățiune se prezintă ca plăci de gheăță sau bucăți de gheăță ce plutesc la suprafața apei și sunt purtate de curentul apei.

Zăporul – este o îngrămadire masivă de gheăță în albia râului la un pod, acolo unde albia este mai îngustă, blocând parțial sau în întregime secțiunea. Zăporul barează albia râului prin îngrămadirea sloiurilor unele peste altele, în poziții diferite și face ca nivelul apei să crească simțitor în amonte de zăpor și să scadă în aval.

Cât privește regimul de scurgere conform datelor multianuale norma scurgerii medii lunare a râurilor Republicii Moldova în luna februarie este mai mare, comparativ cu luna ianuarie, cu 20-40%.

Probabilitatea viiturilor de iarnă în luna februarie, comparativ cu luna ianuarie, crește. Este condiționată aceasta de moinele mai frecvente în comparație cu luna ianuarie, sau de creșterea temperaturilor pozitive cu o durată mai lungă. Din această cauză uneori cu anticipare se produc Fenomene Hidrologice Periculoase ca Apele mari de primăvară.

Ape mari de primăvară – acest fenomen hidrologic se caracterizează prin creșteri lente de nivel al apei în râu, de lungă durată, care se repetă relativ periodic (în același anotimp), condiționate de topirea zăpezilor și ploii suprapuse din bazinele râurilor de câmpie primăvara, la fel și de topirea zăpezilor și ploii suprapuse primăvara-vară în munți. Drept consecință a lor sunt inundări terenurile joase, ca regulă albia majoră a râurilor.

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Nistru (postul hidrometric Hrușca) în luna februarie constituie 248 m³/s, maximul absolut pentru perioada de observații constituie 1240 m³/s (27.02.1977), minimul absolut constituie 47,0 m³/s (14.02.1984).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Novodnestrovsk (a. 1982) maximul absolut constituie 874 m³/s (01.02.2002), iar minimul absolut – 47,0 m³/s (14.02.1984). Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limitele de la 87,6 m³/s (a.1984) până la 521 m³/s (a.1977).

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Prut (postul hidrometric Șirăuți)) în luna februarie constituie 40,2 m³/s, maximul absolut – 210 m³/s (09. 02.2004), iar minimul absolut – 7,49 m³/s (09.02.2005), debitile medii lunare de apă variază în limitele de la 13,2 m³/s (a. 2003) până la 91,1 m³/s (a. 2002).

Lacul de acumulare Costești – Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Normala surgerii medii lunare pentru unele râuri mici ale Republicii Moldova:

- r. Răut, or. Bălți, normala – 1,92 m³/s, maximul absolut 28,5 m³/s (07.02.2003), minimul absolut 0,13 m³/s (19.02.1976).
- r. Răut, s. Jeloboc, normala – 12,8 m³/s, maximul absolut 140 m³/s (28.02.1960), minimul absolut 0,18 m³/s (12-13.02.1962).
- r. Bâc, mun. Chișinău, normala – 1,31 m³/s, maximul absolut 9,72 m³/s (01.02.1972), minimul absolut 0,011 m³/s (06-11.02.2010).
- r. Botna, or. Căușeni, normala – 1,27 m³/s, maximul absolut 36,1 m³/s (21.02.1963), minimul absolut 0,0 m³/s (anii 1950 – 1952, 1956, 1963).
- r. Cogâlnic, or. Hâncești, normala – 0,37 m³/s, maximul absolut 7,25 m³/s (25.02.1970), minimul absolut 0,010 m³/s (01.02.1964).
- r. Lunga , or. Ceadâr-Lunga, normala – 0,16 m³/s, maximul absolut 4,43 m³/s (18.02.1977), minimul absolut – sec (1 – 27.02.1976, 21 – 24.02 1978).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna februarie 2013

Debitele apei râului Nistru au fost mai mici de normă și au constituit 60-80%.

Debitele râului Prut pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca s-au situat mai jos de normă și au constituit circa 60 %, pe sectorul or. Costești – or. Ungheni – 35-45% din valorile medii multianuale.

Debitele apei râului Răut și a râurilor mici din centrul și sudul republicii au fost semnificativ mai jos de normă și au constituit 35-45 %, iar a râurilor mici din nordul Republicii Moldova surgereala în luna februarie a constituit circa 80 % din valorile medii multianuale.

Îndeosebi trebuie de menționat scurgerea foarte scăzută a apei r. Bâc – 22,1% din valorile medii multianuale.

Pentru toată perioada de observații scurgerea scăzută cu valori de 5,0-20% din normă s-a înregistrat în anii: 1974, 1980, 1992, 1993, 1995, 2007, 2008, 2009 (5,7%), 2010 (3,01%). Scurgerea apei râului Bâc în luna februarie 2012 a constituit 2,29% din valorile medii multianuale.

În luna februarie a continuat procesul de distrugere a formațiunilor de gheăță.

La sfârșitul lunii formațiunile de gheăță s-au mai menținut pe lacurile de acumulare din țară: în lacul de acumulare Dubăsari cu grosimea de circa 3 cm, iar în amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca cu grosimea de circa 20 cm, în aval de lacul de acumulare râul s-a eliberat de gheăță în prima – a treia decadă a lunii.

În râurile mici formațiunile de gheăță s-au distrus în prima decadă a lunii februarie.

Fenomene periculoase pe parcursul lunii nu s-au înregistrat.

Informația privind grosimea formațiunilor de gheăță pe râurile și lacurile Republicii Moldova pentru 10 februarie 2013

râul	postul hidrometric	fenomenele de formare a gheții	grosimea gheții la mal (cm), 10.02	schimbări privitor la masurătorile precedente	grosimea maximă a podului de gheăță (cm) pentru toată perioada de observații
1	2	3	4	5	6
Nistru	Soroca	liber	-	-	59 (10.02 1987)
Nistru	Hrușca	liber	-	-	63 (28.02 1969)
Nistru	Camenca	gheăță aşezată	-	-	100 (10.02 1965)
Nistru	Râbnița	gheăță la maluri fixate	-	-	53 (29.02 1956)
Nistru	Dubăsari	pod de gheăță compact	13	-5	52 (10.03 1969)
Nistru	Grigoriopol	liber	-	-	38 (15.03 1985, 15.02 1996)
Nistru	Bender	gheăță la maluri fixate	-	-	45 (25.02, 5.03 1954)
Nistru	Olănești	liber	-	-	49 (10.03 1964)
Prut	Șirăuți	gheăță la mal 10 %	2	-10	48 (05.02 1996)
Prut	Costești	pod de gheăță cu crăpături	20	-3	56(15.03 1985)
Prut	Braniște	liber	-	-	20 (10.02 1991)
Prut	Ungheni	gheăță la mal 10 %	10	-4	58 (28.02 1954)
Prut	Leova	gheăță la mal 50 %	10	-5	66 (25.02 1982)
Prut	Brânza	liber	-	-	63 (28.02 1985)
Răut	Bălți	liber	-	-	15 (10.02-10.03 1985)
Răut	Jeloboc	liber	-	-	38 (20.01 1964)
Bâc	Chișinău	liber	-	-	78 (10.03 1969)
Botna	Căușeni	liber	-	-	50 (10.03 1969)
Lunga	Ceadâr-Lunga	liber	-	-	31 (25, 31.01 1987)
Cogâlnic	Hâncești	liber	-	-	48 (20.02 1968)
Ghidighici	Vatra	pod de gheăță compact	12	-6	
Valea Morilor	Chișinău	maluri dezghețate	-	-	
Valea Trandafirilor	Botanica №1	maluri dezghețate	-	-	
Chișinău	Râșcani	gheăță se topește pe loc	-	-	
Chișinău	Sculeanca	apă peste gheăță	6	-6	

Nota: (-) – măsurarea grosimii gheții nu este posibilă.

Lacul de acumulare Costești-Stânca

P/h Ungheni, r. Prut

P/h Ungheni, r. Prut

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu creșterea temperaturii medii zilnice a aerului, în perioada 20 - 28 februarie în râurile și lacurile de acumulare se prevede distrugerea treptată a formațiunilor de gheăță.

Gheăța va fi subțire și fragilă, ieșirea pe ea este strict interzisă.

Atenționăm părinții care au copii minori, cât și amatorii pescuitului de iarnă să fie deosebit de prudenți.

В связи с повышением среднесуточных температур воздуха, на реках и водохранилищах 20-28 февраля ожидается постепенное разрушение ледяного покрова.

Лед будет тонкий и хрупкий, выходить на него строго запрещено.

Обращаем внимание на это родителей несовершеннолетних детей и любителей зимней рыбной ловли.

MINISTERUL
MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

SERVICIUL
HIDROMETEOROLOGIC
DE STAT

2072, or. Chișinău, str. Grenoble, 134
tel. 773500, fax 773636
e-mail: hidrometeo@meteo.gov.md
www.meteo.md

МИНИСТЕРСТВО
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ГОСУДАРСТВЕННАЯ
ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕСКАЯ
СЛУЖБА

2072, г. Кишинев, ул. Гренобля, 134
тел. 773500, факс 773636
e-mail: hidrometeo@meteo.gov.md
www.meteo.md

nr. _____

La nr. _____ din _____

Informația hidrologică la 25 februarie 2013

Caracteristica Formațiunilor de gheață

Conform informației la data de 25 februarie 2013 podul de gheață se menține parțial pe unele sectoare ale lacurilor de acumulare:

- Lacul de acumulare Costești-Stânca (r. Prut) grosimea podului de gheață variază între 4 - 20 cm. În aval de baraj, formațiunile de gheață sunt slabe cu spații acvatice libere.
- Lacul de acumulare Dubăsari (r. Nistru) grosimea podului de gheață variază între 3 – 9 cm. În aval de baraj râul este eliberat total de gheață.

Pe râurile mici formațiunile de gheață s-au distrus în prima decadă a lunii februarie.

Caracteristica rezervelor de apă din zăpadă

Stratul stabil de zăpadă în iarna 2012-2013 s-a format în prima decadă a lunii decembrie a anului 2012, care se mai menține până în prezent în nordul țării, atingând grosimea maximă de 19 cm (or. Briceni) la data de 25.02.2013. În centrul și sudul țării stratul de zăpadă s-a topit în prima decadă a lunii februarie.

Colaboratorii Direcției Hidrologie elaborând prognoza volumului Apelor Mari de Primăvară, au analizat rezervele de apă din zăpadă și vin cu următoarele deducții: rezerva medie de apă din zăpadă în cursul superior al bazinului râului Nistru (Ucraina) constituie 17 mm, sau 45% din normă, iar în cursul superior al râului Prut (Ucraina) – 53 mm, sau 125 % din valorile medii multianuale. Pe teritoriul țării rezerva de apă din zăpadă oscilează pentru s. Sirăuți de la 18 mm până la 61 mm pentru or. Edineț, care constituie în mediu 60-180% din normă.

Informații privind nivelurile apei în lacurile de acumulare

Nivelul apei în lacurile de acumulare este mai jos de Nivelul Normal de Retenție:

Nivelul Normal de Retenție (NNR) - element al unui lac de acumulare corespunzător celei mai ridicate cote a nivelului apei în lac, în cursul unei exploatari normale.

- în lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru, Ucraina) nivelul apei este mai jos decât NNR cu 3,00 m (volumul liber al Rezervorului Dnistrovsc până la atingerea cotei NNR este de circa 420 mln m³), - în lacul de acumulare Costești-Stânca (r. Prut) – cu 5,20 m (volumul liber al Rezervorului Costești-Stânca până la atingerea cotei NNR este de circa 280 mln m³).

Luând în considerație condițiile hidrometeorologice create, volumul Apelor Mari de Primăvară va fi determinat de dezvoltarea proceselor meteorologice, ca încălzirea vremii, cât și de volumul și intensitatea căderii precipitațiilor.

Apele Mari de Primăvară

Ape Mari de Primăvară – acest fenomen hidrologic se caracterizează prin creșteri lente de nivel al apei în râu, în anotimpul primăvara, care se repetă relativ periodic (în aceeași perioadă), condiționate de topirea zăpezilor și ploii suprapuse din bazinile râurilor de câmpie; drept consecință a lor sunt inundări terenurile joase, ca regulă albia majoră a râurilor.

Începutul Apelor Mari de Primăvară în râurile Nistru și Prut în anul 2013 se prognozează la sfârșitul primei – începutul decadei a doua a lunii martie (norma – prima decadă a lunii martie).

În acest an apele mari de primăvară pot avea două scenarii de evoluție:

1. În cazul dezvoltării **intensive** a proceselor meteorologice (încălzire bruscă) volumul apelor mari de primăvară se prognozează a fi:

- în r. Nistru $1,7 - 1,9 \text{ km}^3$ (norma – $1,9 \text{ km}^3$),
- în r. Prut $0,45 - 0,50 \text{ km}^3$ (norma – $0,40 \text{ km}^3$).

2. În cazul dezvoltării **lente** a proceselor meteorologice (încalzire treptată) volumul apelor mari de primăvară se prognozează a fi:

- în râul Nistru $1,3 - 1,5 \text{ km}^3$ (norma – $1,9 \text{ km}^3$),
- în râul Prut $0,38 - 0,42 \text{ km}^3$ (norma – $0,40 \text{ km}^3$).

Prezența volumului liber în lacurile de acumulare Costești-Stâncă și Dnestrovsk permit acumularea unei părți a volumului Apelor Mari de Primăvară.

În cazul dezvoltării intensive a fazei Apelor Mari de Primăvară în râul Prut se prevede creșterea scurtă durată a nivelului apei cu ieșirea apei în luncă.

Debitele și nivelurile maxime de apă în râurile Nistru și Prut pe teritoriul Republicii vor depinde de mărimea debitelor de apă deversate din lacurile de acumulare Dnestrovsk (r. Nistru) și Costești-Stâncă (r. Prut) și vor fi monitorizate și prognozate cu anticipare de 1 – 5 zile.

Declanșarea Apelor Mari de Primăvară în râurile mici din Republica Moldova se prevede în **prima decadă a lunii martie**. Întrucât rezerva de apă din zăpadă pe teritoriul Republicii Moldova s-a menținut numai în nordul țării, iar adâncimea de îngheț a solului la data de 20 februarie atingea 0-10 cm în nordul țării, volumul Apelor Mari de Primăvară în majoritatea râurilor mici din R. Moldova se prevede a fi mai jos de normă.

În r. Răut volumul Apelor Mari de Primăvară în regiunea s. Jeloboc se prevede în limitele a 25 mln m^3 (norma 88,1 mln m^3).

Agenții economici, pe teritoriul căror sunt amplasate lacuri de acumulare și iazuri, cât și proprietarii de obiecte hidrotehnice sunt obligați să acorde o atenție deosebită stării barajelor, deoarece în perioada Apelor Mari de Primăvară starea avariată a barajelor poate duce la ruperea lor, provocând formarea unei de viitură, ce poate inunda unele localități cât și infrastructura diferitor construcții.

Director

Exec: V. Cazac
Tel: (022) 77 36 22

Mihail ROIBU

3. MARTIE

Caracteristica hidrologică a lunii *martie* pentru teritoriul Republicii Moldova

Regimul hidrologic al lunii martie se caracterizează prin topirea zăpezilor și a formațiunilor de gheață.

Pe râurile Republicii Moldova în luna martie continuă distrugerea formațiunilor de gheață, care începe de cele mai multe ori în luna februarie, dar în unele ani acest fenomen se produce cu întârziere și începe în I-a decadă a lunii aprilie.

Conform observațiilor multianuale grosimea gheții în luna martie a oscilat de la 36 cm (r. Nistru – p/h Camenca, 05.03.1982) până la 120 cm (r. Căinari – p/h Sevirova, 20.03.1964).

În anii 1969, 1985, 1993 și 2003 stratul de gheață pe lacurile de acumulare Dubăsari și Costești-Stânca s-a menținut până la sfârșitul lunii martie, grosimea maximală a gheții pentru acești ani pe lacul de acumulare Dubăsari s-a înregistrat de 52 cm (10.03.1969), iar pe lacul de acumulare Costești-Stânca – 56 cm (10 – 20.03.1985).

Martie este luna în care se declanșează Apele Mari de Primăvară.

Ape Mari de Primăvară – fenomen hidrologic ce se caracterizează prin creșteri lente de nivel al apei în râu, de lungă durată, care se repetă relativ periodic (în același anotimp), condiționate de topirea zăpezilor și ploii suprapuse din bazinele râurilor de câmpie primăvara, la fel și de topirea zăpezilor și ploii suprapuse primăvara-vară în munți. Drept consecință a lor sunt inundări terenurile joase, ca regulă albia majoră a râurilor.

Cele mai timpurii termene ale începutului Apelor Mari de Primăvară se atribuie decadei a III-a a lunii ianuarie (anii 1977, 1979, 1981, 2002).

Cele mai târzii termene ale începutului Apelor Mari de Primăvară se atribuie decadei a treia a lunii martie – prima decadă a lunii aprilie (anii 1973, 1977, 1980, 1989, 1991, 1993, 1996, 1998, 2005, 2006).

În cazul termenelor timpurii ale începutului Apelor Mari de Primăvară, în luna martie deja se observă și viiturile pluviale, numărul cărora comparativ cu luna februarie crește în medie de 2 – 3 ori.

Debitul mediu al lunii martie pentru r. Nistru (p/h Hrușca) constituie circa $332 \text{ m}^3/\text{s}$:

- maximul absolut pentru perioada de observații constituie circa $2230 \text{ m}^3/\text{s}$ (20.03.1979);
- minimul absolut pentru perioada de observații constituie circa $75,2 \text{ m}^3/\text{s}$ (01.03.1984).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Novodnestrovsk (a.1982) r. Nistru (p/h Hrușca):

- maximul absolut a constituit $1240 \text{ m}^3/\text{s}$ (31.03.2006),
- minimul absolut a constituit $75,2 \text{ m}^3/\text{s}$ (01.03.1984).

Debitele medii lunare pentru toată perioada de observații r. Nistru (p/h Hrușca) variază în limitele de la $127 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1989) până la $894 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1979).

Debitul mediu lunar al râului Prut (postul hidrologic Şirăuți) constituie $78,8 \text{ m}^3/\text{s}$:

- maximul absolut – $868 \text{ m}^3/\text{s}$ (31.03.2006),
- minimul absolut – $8,96 \text{ m}^3/\text{s}$ (12.03.2005).

Debitele medii lunare de apă variază în limitele de la $32,9 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1991) până la $210 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1999).

Lacul de acumulare Costești – Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Normala scurgerii medii lunare pe unele râuri mici ale Republicii Moldova:

r. Răut, or. Bălti, normala – $3,16 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $33,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (01.03.1980), minimul absolut $0,24 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.31.03.1989).

r. Răut, s. Jeloboc, normala – $20,7 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $193 \text{ m}^3/\text{s}$ (06.03.1967), minimul absolut $0,18 \text{ m}^3/\text{s}$ (11.03.1962).

r. Ichel, s. Goieni, normala – $0,96 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $5,84 \text{ m}^3/\text{s}$ (2,3.03.1988), minimul absolut $0,069 \text{ m}^3/\text{s}$ (21-30.03.2008).

r. Bâc, mun. Chișinău, normala – $2,18 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $40,7 \text{ m}^3/\text{s}$ (29.03.1973), minimul absolut $0,043 \text{ m}^3/\text{s}$ (25-29, 31.03.1974; 24, 29-31.03.1975).

r. Botna, or. Căușeni, normala – $1,58 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $61,8 \text{ m}^3/\text{s}$ (05.03.1956), minimul absolut $0,00 \text{ m}^3/\text{s}$ (05.03.1954, 30.03.1959).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normala – $0,56 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $9,14 \text{ m}^3/\text{s}$ (04.03.1980), minimul absolut $0,015 \text{ m}^3/\text{s}$ (03.03.1964).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Scurgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna martie 2013

Pe parcursul lunii martie debitile apei râului Nistru pe sectorul în amonte de lacul de acumulare Dubăsari au fost aproape de normă și au constituit 100-110%, iar pe sectorul în aval de lacul de acumulare Dubăsari scurgerea a fost puțin mai joasă de normă și a constituit 80-100% din valorile medii multianuale.

Debitele râului Prut pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca au constituit circa 120%, pe sectorul în aval de acest lac de acumulare au oscilat în limitele 45-75% din valorile medii multianuale.

Debitele apei râului Răut au fost semnificativ mai joase de normă și au constituit 20-25% din valoarea ei. Scurgerea râurilor mici din centrul și sudul țării a constituit 30-50%, iar a râurilor mici din nord – 50-70% din valorile medii multianuale.

Este de menționat scurgerea foarte scăzută a apei r. Bâc – 12% din valorile medii multianuale, fapt explicat prin lipsa precipitațiilor generatoare de scurgere și debitelor mici de apă deversate din lacul de acumulare Ghidighici.

Pentru toată perioada de observații scurgere scăzută a apei r. Bâc, cu valori de 3,0-8,0% din normă, s-a înregistrat în anii 1968 (5,9%), 1974 (2,95%), 2007 (7,6%), 2008 (2,45%) și 2010 (2,7%). Scurgerea apei acestui râu în luna martie 2012 a constituit 12% din valorile medii multianuale.

În prima decadă a lunii martie a continuat distrugerea formațiunilor de gheăță în lacurile de acumulare Dubăsari și Costești-Stânca, iar la sfârșitul decadelor principalele artere fluviale s-au eliberat de gheăță.

La sfârșitul primei decaderi a lunii martie a început prima fază a apelor mari de primăvară.

În legătură cu mărirea deversării din lacul de acumulare Dnistrovsk până la $710 \text{ m}^3/\text{s}$, în râul Nistru în decada a doua și a treia s-a observat creșterea nivelului apei față de nivelul anterior viitorii:

- pe sectorul or. Otaci - brațul Turunciuc – cu 2,0-3,0 m;
- pe sectorul brațul Turunciuc - gura de vărsare – cu 1,0-2,0 m.

S-a observat ieșirea apei în luncă în cursul inferior al râului.

În râul Prut, la trecerea primei faze a apelor mari de primăvară, pe sectorul s. Criva – r. Costești s-a observat creșterea nivelului apei cu 1,0-1,7 m. Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

La sfârșitul decadei a doua volumul de apă deversat din lacul de acumulare Costești-Stâncă (r. Prut) a fost mărit și la sfârșitul lunii a constituit 100 m³/s. Ca urmare, pe sectorul or. Costești – s. Brânza s-a observat creșterea nivelului apei cu 1,0-1,7 m, iar pe sectorul s. Brânza – gura de vărsare – cu 0,6-1,0 m. Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

Fenomene hidrologice periculoase pe parcursul lunii martie nu s-au înregistrat.

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică 01.03.2013

În prezent, podul de gheață cu maluri dezghețate și fisuri în stratul de gheață se menține doar pe lacurile de acumulare Costești-Stâncă și Dubăsari și în unele bazine mici de apă din partea de nord a țării. Mersul pe gheață este strict interzis.

В настоящее время ледостав с закраинами и трещинами в ледяном покрове сохраняется только на водохранилищах Костешты-Стынка, Дубоссары и отдельных водоемах северной части республики. Выходить на лед строго запрещено.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

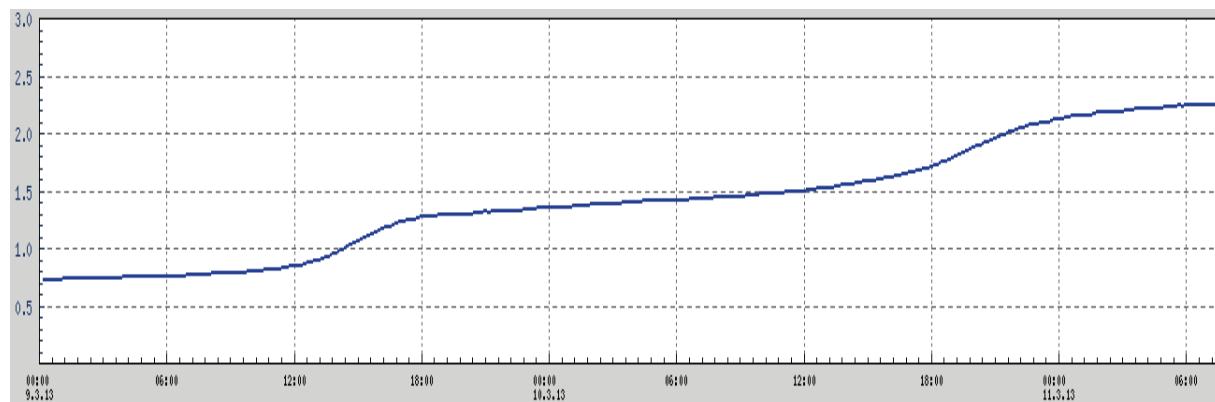
DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu încălzirea vremii și topirea stratului de zăpadă, în cursul superior al râurilor Nistru și Prut (Ucraina) a început faza apelor mari de primăvară.

Pe parcursul ultimelor 2 zile nivelul apei în r. Nistru a crescut cu 0,7-1,5 m, iar în r. Prut – cu 0,5 m.

În r. Prut, pe sectorul s. Criva – or. Costești, în intervalul 9-11 martie va continua creșterea nivelului apei, variația va constitui 0,7-1,2 m față de cel din 9 martie.

p/h Șirăuți

Apa se va scurge în limitele albiei minore.

În r. Prut, pe sectorul or. Costești – gura de vărsare, și în r. Nistru, în limitele Republicii Moldova, schimbări esențiale în regimul apei nu se prevăd.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu trecerea Apelor Mari de Primăvară și mărirea deversării apei din lacul de acumulare Dnistrovsk până la $400 \text{ m}^3/\text{s}$, în intervalul 14–20 martie, în r. Nistru pe sectorul or. Otaci – brațul Turunciuc se prevede creșterea nivelului apei cu 1,0-2,0 m, pe sectorul brațul Turunciuc - gura de vărsare a râului – cu 0,5- 1,0 m față de nivelul din 13 martie.

Apa se va scurge în limitele albiei minore.

В связи с прохождением весеннего половодья и увеличением сброса воды из Днестровского водохранилища до $400 \text{ м}^3/\text{s}$ на р. Днестр 14–20 марта ожидается подъем уровня (над уровнем 14 марта):

на участке г. Атаки - рукав Турунчук на 1,0-2,0м; на участке рукав Турунчук - устье реки - 0,5-1,0 м.

Вода пройдет в пределах русла.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu trecerea Apelor Mari de Primăvară și mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru) până la $700 \text{ m}^3/\text{s}$, în intervalul 19 – 26 martie, va continua creșterea nivelului apei, iar creșterea generală a lui față de cel din 14 martie va constitui: pe sectorul or. Otaci – brațul Turunciuc – 1,8-2,8 m, pe sectorul brațul Turunciuc – gura de vărsare a râului 1,0-1,5 m. Izolat este posibilă ieșirea apei în luncă pe sectoarele joase din cursul inferior al r. Nistru.

В связи с прохождением весеннего половодья и дальнейшим увеличением сброса воды из Днестровского водохранилища (р. Днестр) до $700 \text{ м}^3/\text{s}$, 19-26 марта продолжится подъем уровня воды и общий подъем над уровнем 14 марта составит: на участке г. Атаки – рукав Турунчук 1,8-2,8 м, на участке рукав Турунчук – устье реки – 1,0-1,5 м. Местами возможен выход воды на пойму на пониженных участках в устьевой части реки.

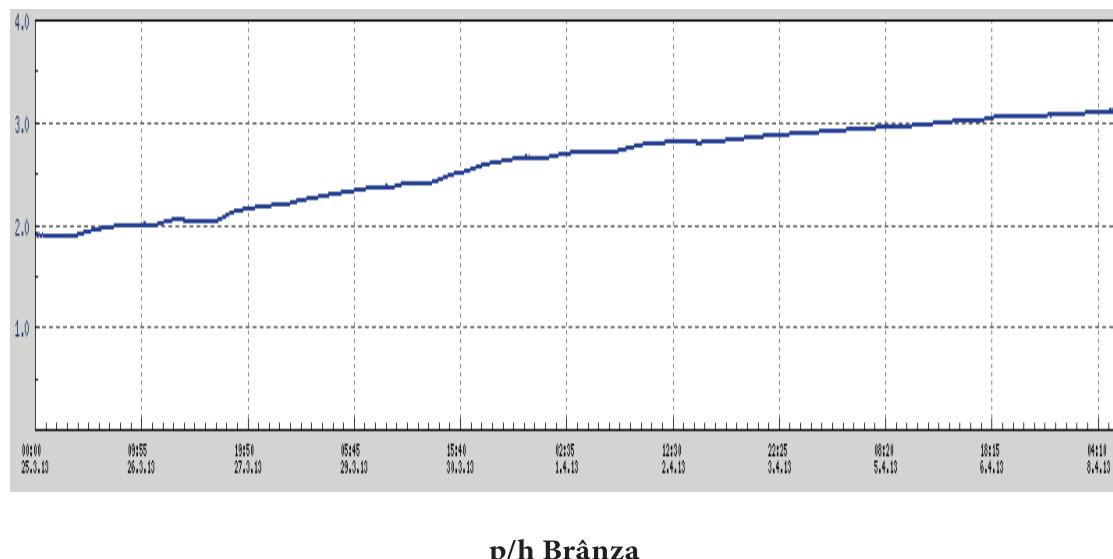
SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu mărirea deversării apei din lacul de acumulare Costești-Stânca până la 96 m³/s, în r. Prut, în intervalul 25 martie – 10 aprilie se prevede creșterea nivelului apei față de nivelul din 25 martie: pe sectorul or. Costești – or. Ungheni și s. Brânza – gura de vârsare cu 0,5 – 1,0 m; pe sectorul or. Ungheni – s. Brânza cu 1,5 – 2,0 m.

Apa se va scurge în limitele albiei minore.

Prognoza hidrologică

În legătură cu menținerea deversării apei din lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru) până la 600 m³/s, în intervalul 26 martie – 1 aprilie, în râul Nistru pe sectorul or. Otaci – gura de vârsare a râului se vor menține niveluri înalte ale apei, izolat cu ieșirea apei în lunca joasă din cursul inferior al râului.

В связи с сохранением сброса воды из Днестровского водохранилища (р. Днестр) до 600 м³/с, на участке г. Атаки – устье реки 26 марта – 1 апреля сохранятся высокие уровни воды, возможен местами выход воды на пойму на пониженных участках в устьевой части реки.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

4. APRILIE

Caracterizarea hidrologică a lunii *aprilie* pe teritoriul Republicii Moldova

Luna Aprilie este caracterizată ca luna apelor mari de primăvară și eliberării complete de gheăță a râurilor.

Acestei luni i se atribuie termenele tardive ale apariției debitului maxim de apă al perioadei Apelor Mari de Primăvară și sfârșitul perioadei Apelor Mari de Primăvară. Însă, în unii ani, sfârșitul perioadei Apelor Mari de Primăvară în râurile Nistru și Prut se înregistrează în prima decadă a lunii mai (anii 1969, 1973, 1983, 1988, 1991, 2006) și în decada al treia a lunii mai (anii 1962, 1963, 1976).

La mijlocul lunii aprilie are loc viitura ecologică, care se manifestă până la mijlocul lunii mai. Această viitură este necesară pentru menținerea florei și faunei în cursul inferior al r. Nistru.

Debit salubru – debit minimal necesar pe un curs de apă pentru asigurarea condițiilor de viață a biodiversității acvatice.

În anii cu termene timpurii ale sfârșitului perioadei Apelor Mari de Primăvară numărul viiturilor pluviale pe râurile Nistru și Prut crește cu 30 – 40 % față de luna martie. Pe râurile mici ale R. Moldova, invers, numărul lor descrește cu 20 – 40 %.

Anii cu scurgere ridicată (peste 150 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1969 (246 %), 1976 (224 %), 1980 (233 %), 2006 (204 %) din normă.

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1999 (182 %), 2006 (215 %), 2008 (174 % din normă).

Anii cu scurgere scăzută (sub 60 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1972, 1974, 1986 (37.9 %), 1987 (27.5 %), 1989, 1999, 2007, 2011 (58.1 %).

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1990, 1991, 1994, 1996 (38,4 %), 2001, 2004, 2007 (36,7 %), 2009 (55,0 %).

Normala scurgerii medii lunare a râului Nistru (p/h Hrușca), în luna aprilie, constituie 472 m³/s, maximul absolut *pe toată perioada de observații* constituie circa 2570 m³/s (05.04.1969), *minimul absolut* – 105 m³/s (30.04.1987).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Dnestrovsk (a.1982) *maximul absolut* constituie 1510 m³/s (03.04.2006), iar *minimul absolut* – 105 m³/s (30.04.1987). Debitele medii lunare de apă *pe toată perioada de observații* variază în limite mari de la 126 m³/s (a.1987) până la 1130 m³/s (a.1969).

Normala scurgerii medii lunare a râului Prut (*postul hidrologic Cernăuți*) constituie 124 m³/s, *maximul absolut* – 1040 m³/s (18.04.1996) iar *minimul absolut* – 24,0 m³/s (08, 11.04.1974). Debitele medii lunare oscilează în limitele de la 54,3 m³/s (a.1947) până la 309 m³/s (a.1996).

La postul hidrologic Șirăuți normala scurgerii medii lunare constituie 115 m³/s, maximul absolut – 1270 m³/s (19.04.1996), iar minimul absolut – 31,7 m³/s (19.04.1990). Debitele medii lunare de apă variază în limitele de la 43,8 m³/s (a.1996) până la 245 m³/s (a.2006).

Lacul de acumulare Costești – Stâンca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracterizarea scurgerii medii lunare a unor râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut, or. Bălți, normală – 2,30 m³/s, maximul absolut 35,8 m³/s (02.04.1980), minimul absolut 0,13 m³/s (13.04.1974).

r. Răut, s. Jeloboc, normală – 15,3 m³/s, maximul absolut 419 m³/s (06.04.1969), minimul absolut 0,28 m³/s (19.04.1959).

r. Bâc, mun. Chișinău, normală – 1,67 m³/s, maximul absolut 24,0 m³/s (01.04.1980), minimul absolut 0,016 m³/s (16.04.2010).

r. Botna, or. Căușeni, normală – 1,01 m³/s, maximul absolut 15,2 m³/s (08.04.1980), minimul absolut 0,00 m³/s (12,14-30.04.1951; 07-30.04.1952; 15-19.04.1953; 10-30.04.1954; 04.04.1959).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normală – 0,35 m³/s, maximul absolut 13,7 m³/s (01.04.1980), minimul absolut 0,013 m³/s (25,26.04.1962; 25.04.1987).

r. Lunga, or. Ceadâr-Lunga, normală – 0,17 m³/s, maximul absolut 5,47 m³/s (09.04.1979), minimul absolut 0,030 m³/s (26.04.1976).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Debitul apei râurilor Republicii Moldova pentru luna aprilie 2013

Debitul apei râului Nistru a fost peste normă și a constituit:

- pe sectorul or. Otaci - brațul Turunciu 180-195%;
- pe sectorul brațul Turunciu – gura de vărsare a râului 130 - 170% din valorile medii multianuale.

Debitul apei râului Prut la fel a fost peste normă și a constituit:

- pe sectorul în amonte de lacul de acumulare Costești - Stânca 160 - 190%;
- pe sectorul în aval de lacul de acumulare Costești - Stânca – 100 - 150% din valorile medii multianuale.

Debitul apei râului Răut și a râurilor mici din centrul și sudul republicii a fost sub normă, constituind 30-50 %, iar a râurilor mici din nordul republicii – 60-90% din valorile medii multianuale.

Apele Mari de Primăvară în râurile Nistru și Prut, care au început la sfârșitul decadei a doua a lunii martie, au încetat la sfârșitul decadei a doua a lunii aprilie. Volumul viiturilor de primăvară a fost peste normă și a constituit:

- în râul Nistru – 2,5 mld m³ (norma – 1,9 mld m³);
- în râul Prut – 0,55 mld m³ (norma – 0,40 m³).

La sfârșitul decadei a doua a lunii aprilie în r. Nistru a început viitura ecologică, care se va prelungi până la mijlocul lunii mai.

În perioada trecerii fazei a doua a Apelor Mari de Primăvară a fost mărită deversarea din lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru) până la 1400 m³/s. Din această cauză în luna aprilie nivelul apei pe sectorul or. Otaci – brațul Turunciu a crescut cu 2,9-4,3 m, iar pe sectorul brațul Turunciu – gura de vărsare a râului cu 1,5-2,5 m.

Pe unele sectoare s-a observat ieșirea apei în lunca râului și subinundarea terenurilor agricole în raionul Ștefan-Vodă.

În râul Prut pe sectorul în amonte de lacul de acumulare Costești – Stânca în perioada trecerii fazei a doua a viiturilor de primăvară s-a observat creșterea nivelului apei cu 2,0-2,6 m. Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

Pe sectorul or. Costești – gura de vărsare a râului în legătură cu mărirea deversării apei din lacul de acumulare Costești – Stânca până la 190 m³/s s-a observat creșterea nivelului apei cu 1,0-1,9 m. Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Мережний заступник
Голови Держводагентства
М.Яцюк
2013 р.

Режим роботи Дністровського водосховища на період проведення екологічного (репродукційного) попуску

Згідно зі статтями 76,78 Водного кодексу України, наказом Мінприроди від 07.02.2012 № 46, зареєстрованого в Мін'юсті 14.03.2012 за № 393/20706, дотримання встановлених режимів роботи, є обов'язковими до виконання водокористувачами, підприємствами, установами та організаціями, які експлуатують гідротехнічні споруди

За пропозиціями учасників водогосподарського комплексу басейну Дністра щодо проведення екологічного (репродукційного) попуску в 2013 році, враховуючи фактичну водогосподарську ситуацію на квітень та рекомендації наукових установ, встановити наступний режим роботи Дністровського водосховища (протокол від 16.04.2013 додається):

Враховуючи температурний режим води у пониззі Дністра на в/п Маяки (8,8 °C) та прогноз Укргідрометцентру, розпочати екологічний (репродукційний) попуск з 17 квітня 2013 року.

Провести екологічний (репродукційний) попуск з Дністровського водосховища у пониззі Дністра за таким режимом:

1 - 8 доба	- 1300 - 600 м ³ /с з поступовим зниженням скидних витрат по 100 м ³ /с за добу;
9 - 18 доба	- 500 м ³ /с;
19- доба	- 450 м ³ /с;
20 доба	- 400 м ³ /с;
21 доба	- 350 м ³ /с;
22-31 доба	- 300 м ³ /с.

При ускладненні гідрологічних умов, які не даватимуть можливості виконати встановлений регламент екологічного (репродукційного) попуску, скиди здійснювати в режимі, який визначає оперативна робоча група Міжвідомчої комісії по встановленню режиму роботи Дністровського водосховища.

При зменшенні припливу до Дністровського водосховища, для виконання умов регламенту екологічного (репродукційного) попуску допускається добове спрацювання Дністровського водосховища до 15 см.

Situația hidrologică în atenția ministerului și instituțiilor subordonate, 12 aprilie 2013

Fenomenul Apelor Mari de Primăvară în râurile Nistru și Prut în anul 2013 a început la data de 11 martie și decurge în două etape. Prima etapă a acestui fenomen a început datorită topirii stratului de zăpadă format pe parcursul iernii. Volumul primei etape a apelor mari de primăvară, care s-a menținut până la sfârșitul lunii martie a constituit în r. Nistru circa 0,87 mlrd m³, în r. Prut – 0,2 mlrd m³.

Prima etapă a apelor mari de primăvară a contribuit la creșterea nivelului apei în r. Nistru pe sectorul or. Otaci - brațul Turunciuc cu 1,8-2,8 m, iar pe sectorul brațul Turunciuc - gura de vărsare a râului - cu 0,5-1,5 m (față de nivelul apei anterior viitorii). Apa s-a scurs în limitele albiei minore. În r. Prut viiturile de primăvară au favorizat creșterea nivelului apei pe sectorul s. Braniște – gura de vărsare a râului, în intervalul 19 – 31 martie, cu 0,4–0,8 m (față de nivelul din 19 martie). Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

În legătură cu precipitațiile puternice și temperaturile negative ale aerului pe teritoriul țării, în a doua parte a lunii martie s-a format un nou strat de zăpadă, care la 5 aprilie s-a topit. Acest fenomen a favorizat formarea etapei a doua a viiturilor de primăvară, care s-a manifestat la începutul lunii și va dura aproximativ până la 20 aprilie.

Volumul total al apelor mari de primăvară se prognozează a fi peste normă și va constitui în r. Nistru 2,0-2,4 mlrd m³ (norma multianuală – 1,9 mlrd m³), iar în r. Prut – 0,45-0,50 mlrd m³ (norma multianuală – 0,4 mlrd m³).

Râul Nistru

În prezent are loc etapa a doua a Apelor Mari de Primăvară, volumul maxim de apă deversat din lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru) fiind de 1100 m³/s, iar pentru intervalul 11 - 15 aprilie este planificată micșorarea treptată a volumului de apă deversat.

Va continua creșterea nivelului apei față de cel din 9 aprilie pe sectorul brațul Turunciuc – gura de vărsare a râului cu 1,5-2,5 m. Pe celelalte sectoare ale râului Nistru se va menține nivelul de apă înalt. Apa se va scurge în limitele albiei minore a râului.

Pe unele sectoare ale râului se prevede ieșirea apei în luncă și subinundarea parțială a terenurilor agricole din raionul Ștefan-Vodă (s. Talmaza - albia Veche a râului Nistru).

Nivelul apei în lacurile de acumulare este mai jos de nivelul normal de retenție (NNR) și pentru 12 aprilie:

- în lacul de acumulare Dnistrovsk (Ucraina) – sub nivelul normal de retenție cu 0,3 m; aportul – 995 m³/s (220% din norma multianuală – 457 m³/s la Postul Hidrologic Zaleșcici, Ucraina); deversarea – 885 m³/s (225 % din norma multianuală – 394 m³/s).
- în lacul de acumulare Dubăsari este peste NNR cu 0,45 m; aportul – 1080 m³/s (230 % din norma multianuală – 476 m³/s); deversarea – 1040 m³/s (220 % din norma multianuală – 480 m³/s).

Râul Prut

În legătură cu mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Costești-Stâncă până la 190 m³/s (r. Prut), în intervalul 10-25 aprilie va continua creșterea nivelului apei:

- pe sectorul or. Ungheni – or. Leova cu circa 1,0 m față de nivelul din 9 aprilie;
- pe sectorul or. Leova – or. Cahul - cu 1,4-1,9 m față de nivelul din 9 aprilie;
- pe sectorul or. Cahul – gura de vărsare a râului – cu 0,9-1,3 m față de nivelul din 9 aprilie.

Apa se va scurge în limitele albiei minore a râului.

Izolat este posibilă ieșirea apei în luna cursului inferior al r. Prut, ca urmare a creșterii nivelului apei în râul Dunărea (efectul remuu - la postul hidrologic Reni debitul este de 13400 m³/s, ceea ce constituie 135 % din normă (norma multianuală 9900 m³/s)).

Nivelul apei în lacul de acumulare Costești-Stâncă este peste NNR cu 0,5 m; aportul – 200 m³/s (190 % din norma multianuală – 106 m³/s); deversarea – 190 m³/s (194 % din norma multianuală - 97,7 m³/s).

Notă:

- Remuu – pătrunderea apei unui râu în albia altui râu cu valoare mai scăzută a debitului.
- NNR – Nivelul Normal de Retenție (element al unui lac de acumulare corespunzător celei mai ridicate cote a nivelului apei în lac, în cursul unei exploatari normale).

Ape mari de primăvară (Viiturile de Primăvară) – fenomen hidrologic, se caracterizează prin creșteri lente de nivel al apei în râu, de lungă durată, care se repetă relativ periodic, conditionate de topirea zăpezilor și ploii suprapuse din bazinele râurilor de câmpie primăvara, la fel și de topirea zăpezilor și ploii suprapuse primăvara-vară în munți. Drept consecință a lor sunt inundările terenurilor joase, ca regulă albia majoră a râurilor.

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu trecerea fazei a doua a Apelor Mari de Primăvară și mărirea deversării apei din lacul de acumulare Dnistrovsk până la $700 \text{ m}^3/\text{s}$, în intervalul 2 – 10 aprilie în r. Nistru pe sectorul or. Otaci – brațul Turunciuc se prevede creșterea nivelului apei cu 1,0-2,0 m, pe sectorul brațul Turunciuc - gura de vărsare a râului – cu 0,4- 0,8 m față de nivelul din 2 aprilie.

Izolat este posibilă ieșirea apei în luncă pe sectoarele joase din cursul inferior al r. Nistru.

В связи с прохождением второй волны весеннего половодья и увеличением сброса воды из Днестровского водохранилища до $700 \text{ м}^3/\text{с}$ на р. Днестр 2 –10 апреля ожидается подъем уровня (над уровнем 2 апреля): на участке г. Атаки - рукав Турунчук на 1,0 - 2,0 м; на участке рукав Турунчук - устье реки - 0,4-0,8 м.

Местами возможен выход воды на пойму на пониженных участках в устьевой части реки.

**Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18**

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu trecerea fazei a doua a Apelor Mari de Primăvară și mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru) până la $900 \text{ m}^3/\text{s}$, în intervalul 3 - 11 aprilie, va continua creșterea nivelului apei, iar creșterea generală față de cea din 2 aprilie va constitui: pe sectorul or. Otaci – or. Dubăsari – 1,5-2,5 m, pe sectorul or. Dubăsari - brațul Turunciuc cu 2,0-3,0 m, iar pe sectorul brațul Turunciuc – gura de vărsare a râului cu 1,0-2,0 m.

Izolat este posibilă ieșirea apei în luncă pe sectoarele joase din cursul inferior al r. Nistru.

В связи с прохождением второй волны весеннего половодья и дальнейшим увеличением сброса воды из Днестровского водохранилища (р. Днестр) до $900 \text{ м}^3/\text{с}$, 3-11 апреля продолжится подъем уровня воды и общий подъем над уровнем 2 апреля составит: на участке г. Атаки – г. Дубоссары 1,5 – 2,5 м, на участке г. Дубоссары - рукав Турунчук 2,0 - 3,0 м, а на участке рукав Турунчук - устье реки – 1,0 – 2,0 м.

Местами возможен выход воды на пойму на пониженных участках в устьевой части реки.

**Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18**

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu mărirea deversării apei din lacul de acumulare Costești – Stânca (r. Prut) până la 100 m³/s pe sectorul or. Costești – s. Grozești, în intervalul 4-10 aprilie se prevede creșterea nivelului apei față de nivelul din 4 aprilie cu 0,4 – 0,6 m.

Apa se va scurge în limitele albiei minore.

В связи с увеличением сброса воды из водохранилища Костешты – Стынка (р. Прут) до 100 м³/с, на участке г. Костешты – с. Грозешты 4-10 апреля ожидается подъем уровня воды (над уровнем 4 апреля) на 0,4– 0,6 м.

Вода пройдет в пределах русла.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu trecerea fazei a doua a Apelor Mari de Primăvară și mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru) până la **1100 m³/s**, în intervalul **5 - 15 aprilie**, va continua creșterea nivelului apei, iar creșterea generală față de cel din 2 aprilie va constitui:

- pe sectorul or. Otaci – or. Dubăsari – 2,0-3,0 m;
- pe sectorul or. Dubăsari – brațul Turunciuc – 3,0-3,5 m;
- pe sectorul brațul Turunciuc – gura de vărsare a râului – 1,5-2,5 m.

Pe unele sectoare ale râului se prevede ieșirea apei în luncă și subinundarea parțială a terenurilor agricole din raionul Ștefan – Vodă.

В связи с прохождением второй волны весеннего половодья и дальнейшим увеличением сброса воды из Днестровского водохранилища (р. Днестр) до 1100 м³/с, 5-15 апреля продолжится подъем уровня воды и общий подъем над уровнем 2 апреля составит:

- на участке г.Атаки – г. Дубоссары 2,0 – 3,0 м,
- на участке г. Дубоссары – рукав Турунчук 3,0 - 3,5 м,
- на участке рукав Турунчук – устье реки – 1,5 – 2,5 м.

Ожидается на отдельных участках выход воды на пойму, частичное подтопление земельных угодий Штефан-Водского района.

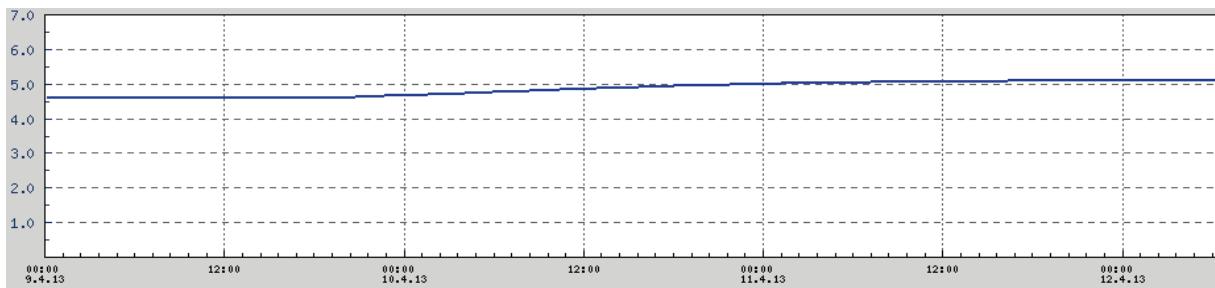
SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

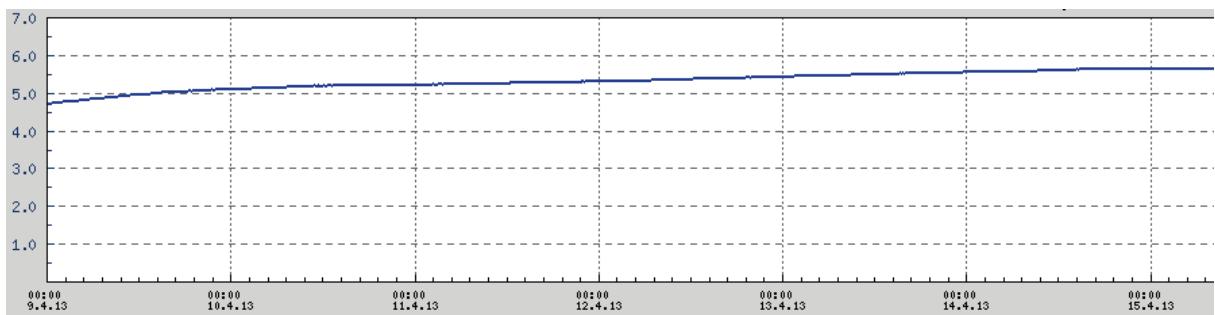
În legătură cu mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Costești-Stâncă până la 190 m³/s (r. Prut), în intervalul 10-25 aprilie va continua creșterea nivelului apei față de nivelul din 9 aprilie:

- pe sectorul or. Ungheni – or. Leova circa 1,0 m;

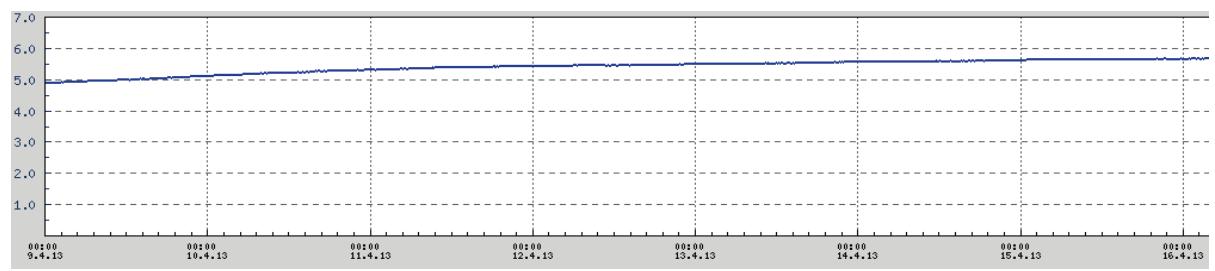
p/h Cahul

- pe sectorul or. Leova – or. Cahul – 1,4-1,9 m;

p/h Cahul

- pe sectorul or. Cahul - gura de vărsare a râului – cu 0,9-1,3 m .

p/h Cahul

Izolat este posibilă ieșirea apei în lunca cursului inferior al r. Prut.

В связи с дальнейшим увеличением сброса воды из водохранилища Костешты-Стынка до 190 м³/с (р. Прут), 10–25 апреля продолжится подъем уровня воды (над уровнем 9 апреля):

- на участке г. Унгены – г. Леово – около 1,0 м;
- на участке г. Леово – г. Кагул – на 1,4-1,9 м;
- на участке г. Кагул – устье реки – на 0,9-1,3 м.

Возможен местами выход воды на пойму в нижнем течении реки.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu trecerea fazei a doua a Apelor Mari de Primăvară și mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru) până la 1400 m³/s, în intervalul 15-20 aprilie va continua creșterea nivelului apei, iar creșterea față de cel din 15 aprilie va constitui pe sectorul or. Dubăsari – gura de vărsare a râului 0,6-1,2 m.

Pe unele sectoare ale râului în raioanele Anenii-Noi și Ștefan-Vodă se prevede ieșirea apei în luncă și subinundarea parțială a terenurilor agricole.

В связи с прохождением второй волны весеннего половодья и дальнейшим увеличением сброса воды из Днестровского водохранилища (р. Днестр) до 1400 м³/с, 15-20 апреля на участке г. Дубоссары – устье реки продолжится подъем уровня воды над уровнем 15 апреля и составит 0,6 – 1,2 м.

Ожидается местами выход воды на пойму и подтопление земельных угодий Ново-Аненского и Штефан-Водского районов.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

Deversările medii zilnice în lacurile de acumulare din republică

Data	Lacul de acumulare Dnistrovsk (r. Nistru, Ucraina), m ³ /s	Lacul de acumulare Dubăsari (r. Nistru), m ³ /s	Lacul de acumulare Costești-Stâncă (r. Prut), m ³ /s
15.04.13	1403	1217	190
16.04.13	1403	1339	190
17.04.13	1310	1314	190
18.04.13	1200	1307	190
19.04.13	1050	1297	190
20.04.13	903	1235	190
21.04.13	789	1130	190
22.04.13	689	1012	190
23.04.13	602	822	190
24.04.13	503	735	190
25.04.13	494	659	190
26.04.13	493	606	190
27.04.13	505	603	190
28.04.13	499	602	190
29.04.13	505	553	190
30.04.13	507	479	190
01.05.13	495	494	172
02.05.13	500	567	185
03.05.13	508	545	175
04.05.13	507	519	175
05.05.13	440	566	175
06.05.13	406	595	175

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

5. MAI

Caracteristica hidrologică a lunii mai pe teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor din observațiile multianuale în luna mai pe râurile Nistru și Prut s-au înregistrat termene târzii ale sfârșitului apelor mari de primăvară (anii 1962, 1963, 1969, 1973, 1976, 1979, 1980, 1983, 1985, 1988, 1991, 1996), dar, în general, luna mai este luna viiturilor pluviale.

Numărul viiturilor pluviale pe râurile Nistru și Prut în comparație cu a lunii aprilie crește cu 30-50 %, pe râurile mici ale Moldovei numărul lor, în general, rămâne același.

Cel mai mare pericol, în cazul situațiilor excepționale, îl prezintă râul Prut în amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca, întrucât sectorul aval al râului este protejat de acumularea cu regularizare sezonieră a scurgerii, iar regimul apei râului Nistru este regularizat de lacul de acumulare Dnistrovsk.

Anii cu scurgere ridicată (peste 150 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968-2011) – 1970 (230 %), 1978 (153 %), 1989 (200 %), 2005 (153 %).

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990-2011) – 1991 (214 %), 1996 (145 %), 1998 (218 %), 2010 (173 %).

Anii cu scurgere scăzută (sub 60 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968-2011) – 1968, 1974, 1986, 1987 (38,8 %), 1988, 1900, 2004, 2007.

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990-2011) – 1990, 2000 (38,3 %), 2001, 2003, 2004, 2009 (45,8 %).

Normala scurgerii medii lunare a r. Nistru (postul hidrometric Hrușca) în luna mai constituie $388 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut pentru toată perioada de observații constituie circa $2250 \text{ m}^3/\text{s}$ (17.05.1970), minimul absolut constituie circa $86,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.05.1987).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Dnistrovsk (a.1982) maximul absolut constituie $1550 \text{ m}^3/\text{s}$ (04.05.1982), iar minimul absolut – $86,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.05.1987). Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari: de la $152 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1987) până la $903 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1970).

Normala scurgerii medii lunare a r. Prut, (postul hidrometric Cernăuți) constituie $131 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $3050 \text{ m}^3/\text{s}$ (14.05.1970), iar minimul absolut – $17,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (26.05.1966). Debitele medii lunare oscilează în limite de la $32,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1947) până la $394 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1970).

La postul hidrometric Șirăuți normala scurgerii medii lunare constituie $112 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $1980 \text{ m}^3/\text{s}$ (22.05.1998), iar minimul absolut – $26,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.05.2000), debitele medii lunare de apă variază în limite de la $42,5 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2000) până la $242 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1998).

Lacul de acumulare Costești – Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Normala scurgerii medii lunare pentru unele râuri mici ale Republicii Moldova:

r. Răut, or. Bălți, normală – $1,42 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $13,3 \text{ m}^3/\text{s}$ (08.05.2005), minimul absolut $0,15 \text{ m}^3/\text{s}$ (14.05.1995).

r. Răut, s. Jeloboc, normală – $8,30 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $98,6 \text{ m}^3/\text{s}$ (14.05.1981), minimul absolut $0,20 \text{ m}^3/\text{s}$ (17.05.1959).

r. Bâc, mun. Chișinău, normală – $1,47 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $20,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (10.05.1981), minimul absolut $0,040 \text{ m}^3/\text{s}$ (10.05.1968).

r. Botna, or. Căușeni, normală – $0,75 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $25,8 \text{ m}^3/\text{s}$ (25.05.1967), minimul absolut $0,00 \text{ m}^3/\text{s}$ (3-6.05, 16-20.05, 21-22.05.1950, 29-30.05.1958).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normală – $0,29 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $21,7 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.05.1960), minimul absolut $0,004 \text{ m}^3/\text{s}$ (30-31.05.1986).

r. Lunga, or. Ceadâr-Lunga, normală – $0,13 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $3,30 \text{ m}^3/\text{s}$ (13, 14.05.1979), minimul absolut $0,023 \text{ m}^3/\text{s}$ (10.05.1980).

Debitul apei râurilor Republicii Moldova pentru luna mai 2013

Debitul apei râului Nistru a fost aproape de normă și a constituit 80-100% din valorile medii multianuale.

Debitul apei râului Prut s-a situat mai jos de valorile normei, alcătuind 50-60% din valorile medii multianuale.

Scurgerea apei pe râul Răut a fost mai mică decât cea normală și a constituit 40-60%. Scurgerea râurilor mici din partea de nord a republicii a constituit 85-100%, iar a râurilor mici din centrul și sudul republicii a fost semnificativ sub cea normală, constituind 35-45% din valorile medii multianuale.

Este de menționat scurgerea mică a apei pe râul Bâc – 35% din valorile medii multianuale, fapt explicat prin lipsa precipitațiilor generatoare de scurgere și debitele mici de apă deversate din lacul de acumulare Ghidighici.

Pentru toată perioada de observații scurgerea mică a apei din râul Bâc, cu valori de 3,0-10,0% comparativ cu cele normale, s-a înregistrat în anii 1968 (2,9%), 1974 (3,2%), 1975 (5,5%), 2007 (9,3%), 2008 (7,82%).

În râul Nistru la începutul decadei a doua a lunii mai s-a sfârșit viitura ecologică, care a început în decada a doua a lunii aprilie.

Fenomene stihiinice și periculoase pe parcursul lunii nu s-au observat.

6. IUNIE

Caracteristica hidrologică a lunii iunie pentru teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor multianuale luna iunie este una din lunile viiturilor pluviale pentru râurile și cursurile de apă ale republicii. Numărul viiturilor pluviale în luna iunie se mărește de la 50% până la 200 % în comparație cu luna mai.

În situații excepționale, pericol sporit prezintă sectorul râului Prut în amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă. În aval sectorul este protejat de lacul de acumulare Costești-Stâncă cu regularizare sezonieră. Regimul apei râului Nistru este regularizat de lacul de acumulare Dnistrovsk.

Anii cu scurgere ridicată (peste 150 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968-2011) – 1969 (296%), 1970 (182%), 1974 (154%), 1975 (195%), 1980 (214%), 1998 (191%), 2006 (183%), 2010 (206%).

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990-2011) – 1992 (145%), 1998 (213%), 2001 (161%), 2006 (285%), 2010 (354 %).

Anii cu scurgere scăzută (sub 60 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968-2011) – 1968 (33.3%), 1971, 1972, 1979, 1986, 1990 (45.0%), 1993, 2000, 2003 (38.1%), 2004 (35.8%), 2007, 2008.

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990-2011) – 1990, 1993, 1996, 2000 (24.7%), 2004 (27.7%), 2008.

Normala scurgerii medii lunare pentru râul Nistru (p/h Hrușca) pentru toată perioada de observații în luna iunie constituie $419 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut pentru toată perioada de observații constituie circa $4500 \text{ m}^3/\text{s}$ (13.06.69), minimul absolut $76.3 \text{ m}^3/\text{s}$ (07.06. 2003).

Maximul absolut, pe perioada de după darea în exploatare a lacului de acumulare Dnistrovsk (a.1982) constituie $2230 \text{ m}^3/\text{s}$ (24.06.98), iar minimul absolut – $76.3 \text{ m}^3/\text{s}$ (07.06.2003). Debitele medii lunare de apă pe toată perioada de observații variază în limite mari între $136 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1968) și $1210 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1969).

Normala scurgerii medii lunare pentru râul Prut (p/h Cernăuți) constituie $123 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $5200 \text{ m}^3/\text{s}$ (09.06.1969), iar minimul absolut – $14.5 \text{ m}^3/\text{s}$ (07,10.06.47). Debitele medii lunare de apă variază între $21.8 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1950) și $265 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1980).

La p/h Șirăuți normala scurgerii medii lunare constituie $127 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $1910 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.06.2010), iar minimul absolut – $21.3 \text{ m}^3/\text{s}$ (27.06.2003), debitele medii lunare de apă variază în limitele de la $27.7 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2000) până la $450 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2010).

Lacul de acumulare Costești – Stâncă a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracterizarea scurgerii unor râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut – or. Bălți, normală – $1.58 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $59.4 \text{ m}^3/\text{s}$ (20.06.85), minimul absolut – $0.088 \text{ m}^3/\text{s}$ (23-27.06.78).

r. Răut – s. Jeloboc normală – $10.0 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $179 \text{ m}^3/\text{s}$ (23.06.85), minimul absolut – $0.080 \text{ m}^3/\text{s}$ (22-24.06.62).

r. Bâc – mun. Chișinău normală – $1.72 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $47.2 \text{ m}^3/\text{s}$ (20.06.85), minimul absolut – $0.019 \text{ m}^3/\text{s}$ (11.06.68).

r. Botna – or. Căușeni normală – $0.96 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $94.3 \text{ m}^3/\text{s}$ (28.06.72), minimul absolut – $0 \text{ m}^3/\text{s}$ (01, 05-06, 23-24.06.50).

r. Cogâlnic – or. Hâncești normală – $0.30 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $19.7 \text{ m}^3/\text{s}$ (08.06.75), minimul absolut – $0,006 \text{ m}^3/\text{s}$ (01-09.06.64).

r. Lunga – or. Ceadâr-Lunga normală – $0.17 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $3.40 \text{ m}^3/\text{s}$ (16.06.77) și minimul absolut – $0.014 \text{ m}^3/\text{s}$ (12.06.78).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna iunie 2013

Pe parcursul lunii iunie debitele apei râului Nistru au fost puțin mai joase de normă și au constituit 85-95% din valorile medii multianuale.

Debitele râului Prut au fost mai joase de normă și au constituit:

- pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca 60-70%;
- pe sectorul în aval de acest lac de acumulare au oscilat în limitele 75-85% din valorile medii multianuale.

Debitele apei râului Răut pe sectorul postului hidrologic Bălți au fost peste normă și au constituit 130%, iar pe sectorul postului hidrologic Jeloboc debitele au scăzut până la 75% din valorile medii multianuale.

Debitele unor râuri mici în legătura cu precipitațiile puternice au fost peste normă și au constituit:

- râul Căinari – p/h Sevirovo – 100%;
- râul Botna – p/h Căușeni – 350%;
- pe unele râuri din centrul și sudul țării a constituit 75-85% din valorile medii multianuale.

Este de menționat scurgerea scăzută a apei r. Bâc – 33% din valorile medii multianuale, fapt explicat prin debittele mici de apă deversate din lacul de acumulare Ghidighici.

Pentru toată perioada de observații scurgere scăzută a apei r. Bâc, cu valori de 3,0-21,0% din normă, s-a înregistrat în anii: 1968 (4.6%), 1974 (3.11%), 1977 (4.35%), 1986 (18.1%), 1994 (17.6%), 1995 (15.5%), 2003 (13.0%), 2007 (5.46%), 2008 (20.8%), 2009 (4.59%), 2010 (2,7%) și 2012 (11.6%).

În râul Nistru în prima decadă a lunii iunie în legătură cu trecerea viitorii pluviale și mărirea deversării din lacul de acumulare Dnistrovsk până la 510 m³/s s-a observat creșterea nivelului apei:

- pe sectorul în amonte de lacul de acumulare Dubăsari cu 1.3-1.6 m;
- pe sectorul or. Dubăsari – brațul Turunciuc – 0.7-0.9 m.

În decadele a doua și a treia a lunii în legătură cu trecerea viitorii pluviale și mărirea deversării din lacul de acumulare Dnistrovsk s-a observat creșterea nivelului apei:

- pe sectorul în amonte de lacul de acumulare Dubăsari cu 0.9-1.3 m;
- pe sectorul or. Dubăsari – brațul Turunciuc – 0.5-1.0 m.

Creșterea nivelului apei, care a început în râul Nistru la sfârșitul decadei a treia, s-a extins și în luna iulie.

În timpul viitorilor apa s-a scurs în limitele albiei minore.

În râul Prut în amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca în prima și a treia decadă a lunii au trecut cîteva viitoruri pluviale mici cu creșterea nivelului apei cu 0.5-0.8 m. Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

În râul Prut în aval de lacul de acumulare Costești-Stânca de la începutul lunii s-a înregistrat mărirea treptată a deversării apei din lac. Deversarea maximă a constituit 137% și creșterea nivelului a oscilat:

- pe sectorul or. Costești- or. Ungheni – 0.9-1.3 m;
- or. Ungheni – or. Cahul – 1.7-2.8 m;
- or. Cahul – gura de vărsare a râului – 1.5-2.0 m.

Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

Fenomene hidrologice periculoase pe parcursul lunii iunie nu s-au înregistrat.

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

În legătură cu precipitațiile abundente prognozate în țară, pe unele râuri mici în intervalul 7 – 9 iunie se prevede o creștere a nivelului apei cu 0,5-1,0 m, iar pe alocuri formarea scurgerii intensive de pantă.

Agenții economici, în subordinea cărora se află lacuri de acumulare, sunt avertizați să atragă atenția la starea barajelor. Construcțiile hidrotehnice care se află în stare avariată pot fi erodate și rupte.

В связи с ожидаемыми сильными дождями по республике, на отдельных малых реках 7 - 9 июня возможно формирование локальных подъемов уровня воды на 0,5-1,0 м, местами с формированием интенсивного местного склонового стока.

Экономическим агентам, в ведении которых находятся пруды и водохранилища, просим обратить внимание на состояния плотин прудов и водохранилищ. При плохом состоянии сооружений, возможен размыв плотин прудов и их прорыв.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-36-22

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

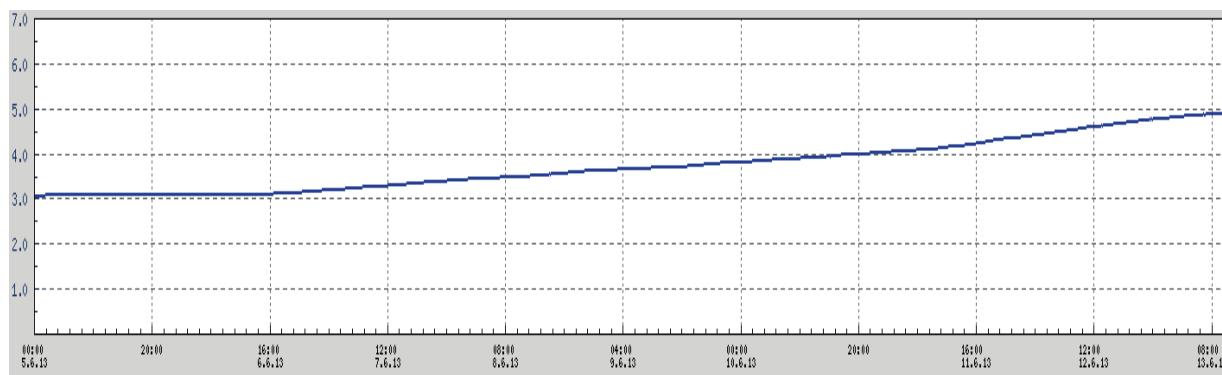
DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Costești-Stânca până la **130 m³/s**, în r. Prut pentru intervalul 5-14 iunie se prevede creșterea nivelului apel față de nivelul din 5 iunie:

- pe sectorul or. Costești – s. Braniște cu circa 0,5 m;
- pe sectorul s. Braniște – or. Leova cu 1,5 – 2,0 m.

Apa se va scurge în limitele albiei minore.

p/h Leova

В связи с дальнейшим увеличением сброса воды из водохранилища Костешты-Стынка (р. Прут) до **130 м³/с**, 5-14 июня ожидается подъем уровня воды над уровнем 5 июня:

- на участке г. Костешты – с. Бранешты – около 0,5 м;
- на участке с. Бранешты – г. Леово – 1,5-2,0 м.

Вода пройдет в пределах русла.

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

În legătură cu ploile prognozate în țară, pe unele râuri mici în intervalul 14 – 17 iunie se prevede o creștere a nivelului apei cu 0,2-0,7 m, iar pe alocuri formarea surgerii intensive de pantă.

Agenții economici, în subordinea cărora se află iazuri și lacuri de acumulare, sunt avertizați să atragă atenția la starea barajelor. Construcțiile hidrotehnice care se află în stare avariată pot fi erodate și rupte.

В связи с ожидаемыми дождями по республике, на отдельных малых реках 14 - 17 июня возможно формирование локальных подъемов уровня воды на 0,2-0,7 м, местами с формированием интенсивного местного склонового стока.

Экономическим агентам, в ведении которых находятся пруды и водохранилища, просим обратить внимание на состояния плотин прудов и водохранилищ. При плохом состоянии сооружений, возможен размыв плотин прудов и их прорыв.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-36-22

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu mărirea în continuare a deversării apei din lacul de acumulare Dubăsari (r. Nistru) până la $520 \text{ m}^3/\text{s}$ în intervalul 13 – 17 iunie va continua creșterea nivelului apei, iar creșterea generală față de cel din 12 iunie va constitui:

- pe sectorul or. Dubăsari – brațul Turunciuc – 0,8-1,3 m;
- pe sectorul brațul Turunciuc – gura de vărsare a râului – 0,4-0,8 m.

Apa se va scurge în limitele albiei minore.

В связи с дальнейшим увеличением сброса воды из Дубоссарского водохранилища до $520 \text{ м}^3/\text{с}$ (р. Днестр) 13 – 17 июня продолжится подъем уровня воды и общий подъем над уровнем 12 июня составит:

- на участке г. Дубоссары – рукав Турунчук 0,8-1,3 м,
- на участке рукав Турунчук – устье реки – 0,4-0,8 м.

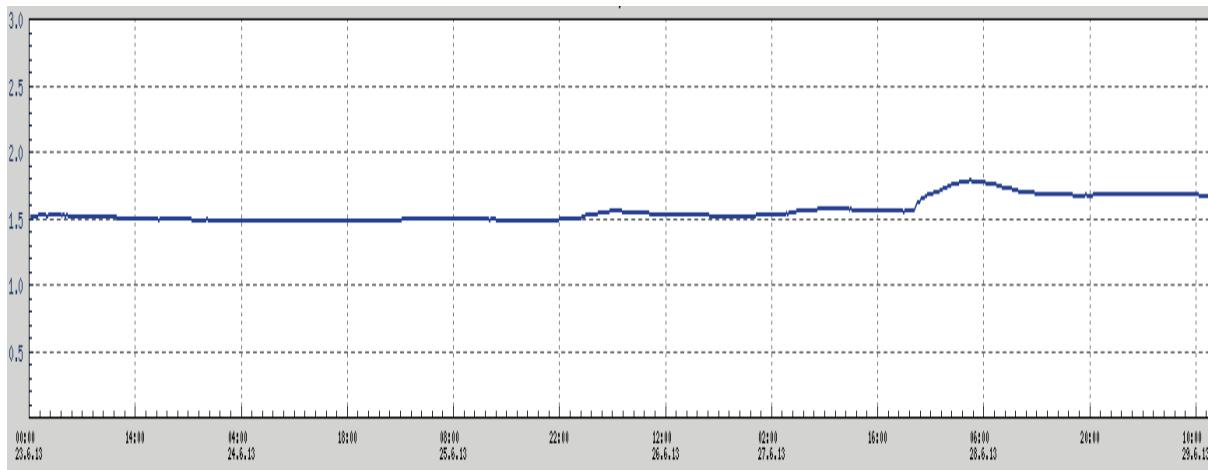
Вода пройдет в пределах русла.

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

În legătură cu ploile prognozate pe teritoriul țării, în intervalul 23-27 iunie se prevăd surgeri intensice pe pante și creșterea nivelului apei pe unele sectoare ale râurilor mici cu 0,5-1,0 m.

Agenții economici, în subordinea cărora se află iazuri și lacuri de acumulare, sunt avertizați să atragă atenția la starea barajelor. Construcțiile hidrotehnice care se află în stare avariată pot fi erodate și rupte.

p/h Bălți

В связи с ожидаемыми дождями по республике, на отдельных малых реках 23-27 июня возможно формирование локальных подъемов уровня воды на 0,5-1,0 м, местами с формированием интенсивного местного склонового стока.

Экономическим агентам, в ведении которых находятся пруды и водохранилища, просим обратить внимание на состоянии плотин прудов и водохранилищ. При плохом состоянии сооружений, возможен размытый плотин прудов и их прорыв.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-36-22

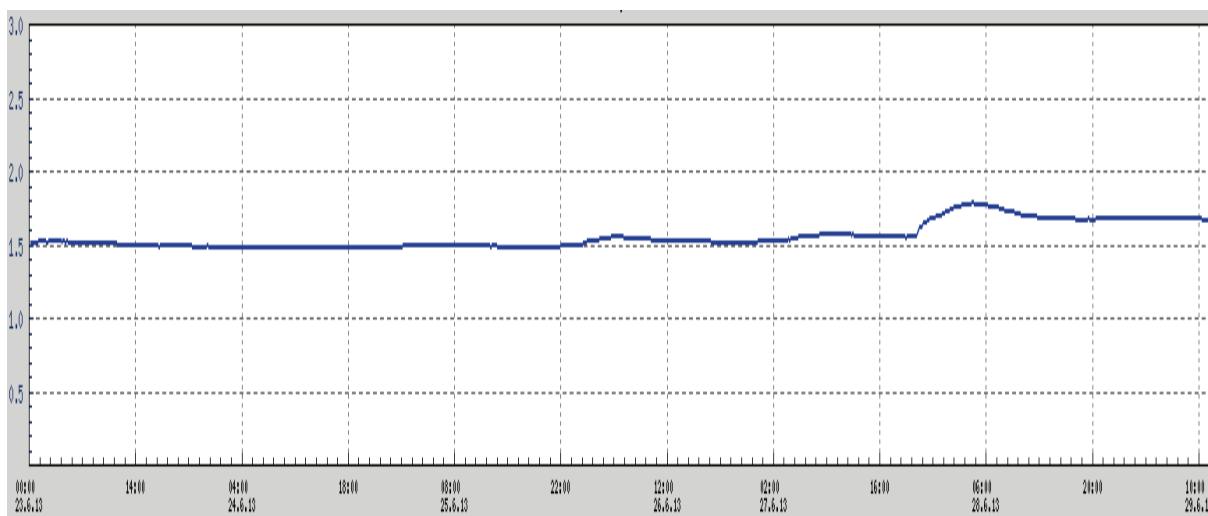
V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

În legătură cu ploile prognozate pe teritoriul țării, în intervalul 27-29 iunie se prevăd surgeri intensive pe pante și creșterea nivelului apei pe unele sectoare ale râurilor mici cu 0,5-1,0 m.

Agenții economici, în subordinea căror se află iazuri și lacuri de acumulare, sunt avertizați să atragă atenția la starea barajelor. Construcțiile hidrotehnice care se află în stare avariată pot fi erodate și rupte.

p/h Bălți

В связи с ожидаемыми дождями по республике, на отдельных малых реках 27-29 июня возможно формирование локальных подъемов уровня воды на 0,5-1,0 м, местами с формированием интенсивного местного склонового стока.

Экономическим агентам, в ведении которых находятся пруды и водохранилища, просим обратить внимание на состояния плотин прудов и водохранилищ. При плохом состоянии сооружений, возможен размыв плотин прудов и их прорыв.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-36-22

V. Cazac

7. IULIE

Caracteristica hidrologică a lunii *iulie* pentru teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor multianuale pentru luna iulie se menține gradul sporit de producere a viiturilor, dar în comparație cu luna iunie frecvența acestora scade.

Cât privește râul Prut, pericolul de inundații în urma viiturilor rapide îl prezintă sectorul din amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca, deoarece cursul râului este natural și panta de inclinare mare.

Regimul apei râului Nistru este regularizat de lacurile de acumulare Dnistrovsk și Dubăsari.

Anii cu surgere ridicată (peste 150 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1969, 1974, 1980, 1998, 2001, 2008 (227%), 2010 (274%).

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1991, 1998, 2006, 2008 (434 %), 2010 (508%).

Anii cu surgere scăzută (sub 50 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1968, 1976, 1986, 1987, 1990, 2003, 2004, 2012 (49,2%).

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1990, 1994, 1996, 2002, 2004, 2005, 2007, 2012 (17,7%).

Normala surgerii medii lunare a r. Nistru (postul hidrometric Hrușca) în luna iulie constituie $392 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut pentru toată perioada de observații constituie circa $3480 \text{ m}^3/\text{s}$ (29.07.2008), minimul absolut constituie circa $78,9 \text{ m}^3/\text{s}$ (17.07.1968).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Novodnestrovsk (a.1982) maximul absolut al r. Nistru (postul hidrometric Hrușca) constituie $3480 \text{ m}^3/\text{s}$ (29.07.2008), iar minimul absolut – $113 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.07.2003). Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari: de la $134 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1968) până la $1010 \text{ m}^3/\text{s}$ (anii 1980, 2010).

Pe r. Prut, la postul hidrometric Șirăuți normala surgerii medii lunare constituie $124 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $4090 \text{ m}^3/\text{s}$ (28.07.2008), iar minimul absolut – $19,8 \text{ m}^3/\text{s}$ (07.07.2003), debitele medii lunare de apă variază în limite de la $36,1 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1990) până la $539 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2010).

Lacul de acumulare Costești – Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracterizarea surgerii medii lunare a unor râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut, or. Bălți, normala – $1,38 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $21,3 \text{ m}^3/\text{s}$ (06.07.1991), minimul absolut $0,074 \text{ m}^3/\text{s}$ (24.07.1994).

r. Răut, s. Jeloboc, normala – $11,1 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $449 \text{ m}^3/\text{s}$ (06.07.1991), minimul absolut $0,23 \text{ m}^3/\text{s}$ (04 – 31.07.1958).

r. Bâc, mun. Chișinău, normala – $1,61 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $42,9 \text{ m}^3/\text{s}$ (15.07.1969), minimul absolut $0,030 \text{ m}^3/\text{s}$ (20,31.07.1974).

r. Botna, or. Căușeni, normala – $0,81 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $104 \text{ m}^3/\text{s}$ (11.07.1955), minimul absolut $0,00 \text{ m}^3/\text{s}$ (1950 – 1954, 1956 – 1959, 1961 – 1962).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normală – 0,22 m³/s, maximul absolut 20,2 m³/s (20.07.1997), minimul absolut 0,002 m³/s (31 – 07.1964).

r. Lunga, or. Ceadâr-Lunga, normală – 0,13 m³/s, maximul absolut 33,2 m³/s (03.07.1987), minimul absolut 0,016 m³/s (01 – 03.07.1994).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna iulie 2013

Surgerea apei pe râul Nistru și a râurilor mici din partea de nord a republicii a fost mai joasă decât cea normală și a constituit 50% din valorile medii multianuale.

Surgerea apei pe râul Prut pe sectorul din amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă a fost semnificativ mai joasă decât cea normală și a constituit 40-45 %, pe sectorul din aval de lacul de acumulare Costești- Stâncă – 65-75 % din valorile medii multianuale.

Surgerea apei pe râul Răut și a râurilor mici din centrul și sudul republicii a fost semnificativ sub cea normală și a constituit 15-20% din valorile medii multianuale.

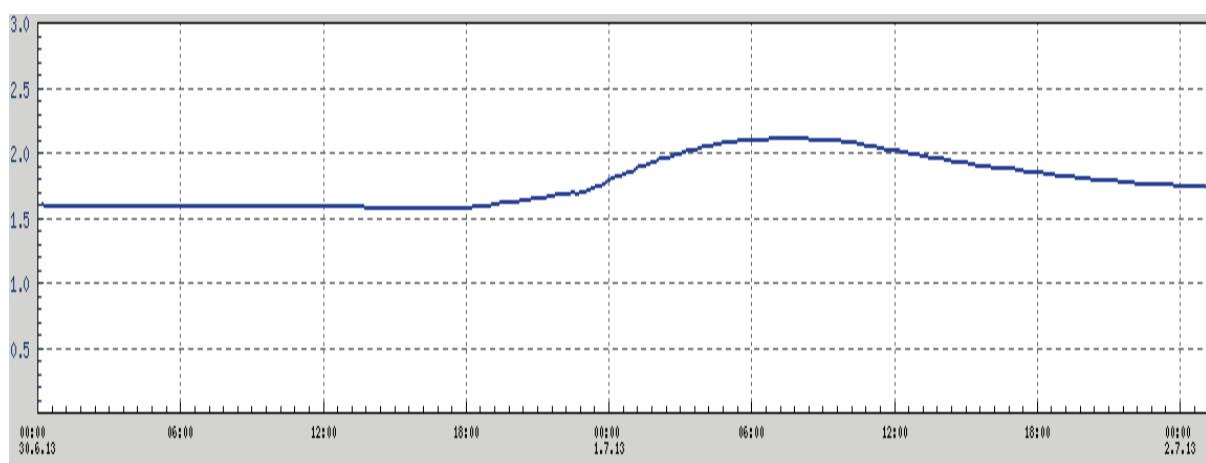
Începând de la anul 1990 scurgerea cu debite similare pentru această lună s-a înregistrat în anii: 1990, 1996, 2004, 2007, iar pe râul Răut și pe cea a râurilor mici a republicii și în anul 2011.

În râul Prut pe sectorul din amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă la sfârșitul decadării a treia a lunii curente a avut loc o viitură pluvială ce a generat o creștere a nivelului apei cu circa 0.6 m. Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT DIRECȚIA HIDROLOGIE

În legătură cu ploile prognozate pe teritoriul țării, în intervalul 30 iunie-2 iulie se prevăd surgeri intensive pe pante și creșterea nivelului apei pe unele sectoare ale râurilor mici cu 0,5-1,0 m.

Agenții economici, în subordinea căror se află iazuri și lacuri de acumulare, sunt avertizați să atragă atenția la starea barajelor. Construcțiile hidrotehnice care se află în stare avariată pot fi erodate și rupte.

p/h Bălți

В связи с ожидаемыми дождями по республике, на отдельных малых реках 30 июня – 2 июля возможно формирование локальных подъемов уровня воды на 0,5-1,0 м, местами с формированием интенсивного местного склонового стока.

Экономическим агентам, в ведении которых находятся пруды и водохранилища, просим обратить внимание на состояния плотин прудов и водохранилищ. При плохом состоянии сооружений, возможен размыв плотин прудов и их прорыв.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-36-22

V. Cazac

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

În legătură cu trecerea viitorii pluviale și mărirea debitului de apă deversat din lacul de acumulare Dnistrovsk până la $500 \text{ m}^3/\text{s}$, în r. Nistru, în intervalul 30 iunie–3 iulie 2013, pe sectorul or. Otaci – or. Dubăsari se prevede creșterea nivelului apei, față de nivelul din 30 iunie, cu 0,5 - 1,0 m.

Apa se va scurge în limitele albiei minore.

Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18

V. Cazac

8. AUGUST

Caracteristica hidrologică a lunii *august* pentru teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor multianuale luna august se caracterizează ca perioada cu nivelul scăzut al apei pe întreg teritoriul R.M. Etajul din luna august este condiționat de cantitatea precipitațiilor scăzute în munții Carpați din Ucraina, cât și pe teritoriul R.M.

Etajul – faza regimului de apă a râului observată sistematic, care se caracterizează prin niveluri și debite scăzute de apă. Perioada de etaj se menține cel puțin 10 zile. Nivelurile minime de apă de obicei sunt observate în august-septembrie.

Todată în luna august se menține riscul de producere a viiturilor, dar în comparație cu luna iulie frecvența acestora scade.

Pericolul de inundații în râul Prut îl prezintă sectorul din amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca, deoarece cursul râului este natural și panta de inclinare mare.

Regimul scurgerii apei în râul Nistru este regularizat de lacurile de acumulare Dnestrovsk și Dubăsari.

Anii cu scurgere ridicată (peste 150 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1980 (254 %), 1981, 1991, 1997, 2001, 2004, 2005, 2008 (233 %).

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1991, 2002, 2004, 2005 (316 % din normă), 2010 (175 % din normă).

Anii cu scurgere scăzută (sub 70 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1971, 1976, 1978, 1984, 1985, 1987, 1988, 1990, 1992, 1994, 1995, 2003, 2009 (55.6%).

Anii cu scurgere scăzută (sub 55 % din valorile medii multianuale):

r. Prut – postul hidrometric Şirăuţi (anii 1990 - 2012) – 1990, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 2000, 2007, 2009 (32.6%), 2012 (26.7%).

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Nistru (postul hidrometric Hruşca) în luna august constituie $318 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut pentru perioada de observații constituie circa $3230 \text{ m}^3/\text{s}$ (01.08.2008), minimul absolut constituie $106 \text{ m}^3/\text{s}$ (15.08.1984).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Dnistrovsk (a.1982) maximul absolut constituie $3230 \text{ m}^3/\text{s}$ (01.08.2008), iar minimul absolut – $106 \text{ m}^3/\text{s}$ (15.08.1984). Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari: de la $139 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1985) până la $790 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1980).

Pentru r. Prut, postul hidrometric Şirăuţi, normala scurgerii medii lunare constituie $88,0 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $1820 \text{ m}^3/\text{s}$ (21.08.2005), iar minimul absolut – $16,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (29.08.2012), debitele medii lunare de apă variază în limitele de la $27,3 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1990) până la $268 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2005).

Lacul de acumulare Costești – Stâンca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracteristica scurgerii medii lunare a unor râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut, or. Bălți, normala – $0,98 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $9,63 \text{ m}^3/\text{s}$ (13.08.1974), minimul absolut $0,098 \text{ m}^3/\text{s}$ (17.08.1992).

r. Răut, s. Jeloboc, normala – $5,73 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $109 \text{ m}^3/\text{s}$ (27.08.1994), minimul absolut $0,14 \text{ m}^3/\text{s}$ (21.08.1962).

r. Bâc, mun. Chișinău, normala – $0,94 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $13,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.08.1970), minimul absolut $0,020 \text{ m}^3/\text{s}$ (20.08.2008).

r. Botna, or. Căușeni, normala – $0,52 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $25,7 \text{ m}^3/\text{s}$ (27.08.1994), minimul absolut $0,00 \text{ m}^3/\text{s}$ (03 – 10.08.1950; 01 – 02, 14 – 31.08.1959; 18 – 20, 25 – 27.08.1960; 02 – 31.08.1961).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normala – $0,13 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $6,42 \text{ m}^3/\text{s}$ (19.08.1975), minimul absolut $0,00 \text{ m}^3/\text{s}$ (13, 14, 17, 23.08, 27 – 31.08.1964).

r. Lunga, or. Ceadâr-Lunga, normala – $0,11 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $1,37 \text{ m}^3/\text{s}$ (25.08.1986), minimul absolut $0,023 \text{ m}^3/\text{s}$ (29,30.08.1979).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Debitul apei în râurile Republicii Moldova pentru luna august 2013

Debitul apei râului Nistru a fost mai jos decât cel normal, constituind 50-60% din valorile medii multianuale (după darea în exploatare a lacului de acumulare Dnistrovsk o situație similară se repetă în medie o dată în 3 ani).

Debitul apei râului Prut în luna august a constituit 20 – 40% din valorile medii multianuale (scurgere se înregistrează în medie o dată în 5 ani).

Debitul apei r. Răut și a râurilor mici din partea de sud a țării a fost semnificativ mai jos de normă, constituind 30 – 45 % din valorile medii multianuale. Debitul râurilor mici din partea centrală și de nord a fost, de asemenea, mai jos de normă, constituind 70 – 80% din valorile medii multianuale.

Conform datelor multianuale luna august se caracterizează ca perioada cu nivelul scăzut al apei pe întreg teritoriul țării. Etajul din luna august este condiționat de cantitatea precipitațiilor scăzute în munții Carpați din Ucraina. Nivelurile minime de apă de obicei sunt observate în august-septembrie.

Fenomene periculoase în decursul lunii nu s-au observat.

9. SEPTEMBRIE

Caracteristica hidrologică a lunii *septembrie* pentru teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor multianuale luna septembrie se caracterizează ca perioada cu nivelul scăzut al apei pe întreg teritoriul R.M. Etajul de toamnă din luna septembrie este condiționat de cantitatea precipitațiilor scăzute în muntii Carpați din Ucraina, cât și pe teritoriul țării.

Etajul de toamnă – faza regimului de apă a râului observată sistematic, care se caracterizează prin niveluri și debite scăzute de apă. Perioada de etaj de toamnă se menține de la sfârșitul apelor mari de primăvară până la viiturile de toamnă, iar în absența lor se extinde până la începerea sezonului de iarnă, care se manifestă prin apariția fenomenelor de îngheț.

Nivelurile minime de apă de obicei sunt observate în august-septembrie.

Totodată în luna septembrie se menține riscul de producere a viiturilor, dar în comparație cu luna august frecvența acestora scade cu circa 20-30%.

Pericolul de inundații în râul Prut îl prezintă sectorul din amonte de lacul de acumulare Costești-Stâncă, deoarece cursul râului este natural și pantă de inclinare mare.

Regimul scurgerii apei în râul Nistru este regularizat de lacurile de acumulare Dnestrovsk și Dubăsari.

Anii cu scurgere ridicată (peste 150 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1968, 1976, 1978, 1980, 1993, 1996, 2001, 2007 (172% din normă), 2008 (143 % din normă).

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1996 (231%), 1997, 2007, 2008 (123 % din normă), 2010 (142 % din normă).

Anii cu scurgere scăzută (sub 70 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1973, 1983, 1984 (41.3%), 1985, 1990, 1992, 1994, 2003, 2009, 2011, 2012 (61.5%).

Anii cu scurgere scăzută (sub 55 % din valorile medii multianuale):

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1990, 1994, 2000, 2003, 2006, 2009, 2011, 2012 (17.7%).

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Nistru (postul hidrometric Hrușca) în luna august constituie 275 m³/s, maximul absolut pentru perioada de observații constituie circa 1920 m³/s (23.09.1968), minimul absolut constituie 93.0 m³/s (30.09.1983).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Dnestrovsk (a.1982) maximul absolut constituie 1180 m³/s (14.09.1996), iar minimul absolut – 93.0 m³/s (30.09.1983). Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari: de la 111 m³/s (a.1984) până la 592 m³/s (a.1996).

Pentru r. Prut, postul hidrometric Șirăuți, normala scurgerii medii lunare constituie 72.5 m³/s, maximul absolut – 1260 m³/s (10.09.1996), iar minimul absolut – 15.2 m³/s (15, 18.09.2012), debitele medii lunare de apă variază în limitele de la 17,7 m³/s (a.2012) până la 170 m³/s (a.1996).

Lacul de acumulare Costești – Stâncă a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracteristica scurgerii medii lunare a unor râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut, or. Bălți, normală – 1.08 m³/s, maximul absolut 14.9 m³/s (25.09.96), minimul absolut 0,092 m³/s (08.09.83).

r. Răut, s. Jeloboc, normală – 6.78 m³/s, maximul absolut 135 m³/s (08.09.89), minimul absolut 0,2 m³/s (19-27.09.59).

r. Bâc, mun. Chișinău, normală – 0,97 m³/s, maximul absolut 45.7 m³/s (09.09.89), minimul absolut 0,022 m³/s (01,02.09.74).

r. Botna, or. Căușeni, normală – 0,44 m³/s, maximul absolut 18.8 m³/s (17.09.57), minimul absolut 0,00 m³/s (1950-54, 1956-63, 1965).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normală – 0,15 m³/s, maximul absolut 7,70 m³/s (09.09.89), minimul absolut 0,00 m³/s (01-05.09.92).

r. Lunga, or. Ceadâr-Lunga, normală – 0,097 m³/s, maximul absolut 0,78 m³/s (06.09.76), minimul absolut 0,029 m³/s (05-08.09.2011).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Debitul apei în râurile Republicii Moldova pentru luna septembrie 2013

Pe parcursul lunii septembrie debitele apei râului Nistru au fost mai joase de normă, constituind 65-75% din valorile medii multianuale.

Debitele râului Prut au fost mai joase de normă:

- pe sectorul amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca au constituit 50-80% din normă;
- pe sectorul aval de acest lac de acumulare au oscilat în limitele a 35-55% din valorile medii multianuale.

Debitele apei râului Răut pe sectorul postului hidrologic Bălți au fost semnificativ sub normă și au constituit 25% din aceasta, iar pe sectorul postului hidrologic Jeloboc au crescut până la 60% din valorile medii multianuale.

Debitele râurilor mici din centrul și sudul țării au constituit 40-70% din valorile medii multianuale.

Este de menționat scurgerea scăzută a apei râului Bâc – cca 40% din valorile medii multianuale, fapt explicat prin debitele mici de apă deversate din lacul de acumulare Ghidighici. Pentru toată perioada de observații, scurgere mică a apei din râul Bâc, cu valori de 3,0-10,0% din cele normale, s-a înregistrat în anii 1968 (2,9%), 1974 (3,2%), 1975 (5,5%), 2007 (9,3%), 2008 (7,82%). Scurgerea apei râului Bâc în luna septembrie 2012 a constituit cca 8,0% din valorile medii multianuale.

În legătură cu stabilirea etiajului de vară-toamnă, în intervalul 1-13 septembrie în râuri s-a menținut scurgere scazută.

În legătură cu precipitațiile căzute în cursul superior al râului Prut (Ucraina), pe sectorul s. Criva-or. Costești în intervalul 20-23 septembrie a avut loc creșterea nivelului apei cu 0,5-1,0 m față de nivelul anterior viitorii. Apa s-a scurs în limitele albiei minore.

Fenomene hidrologice periculoase pe parcursul lunii septembrie nu s-au înregistrat.

10. OCTOMBRIE

Caracteristica hidrologică a lunii octombrie pentru teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor multianuale, luna octombrie se caracterizează prin trecerea etiajului de toamnă în râurile Republicii Moldova. Etiajul de toamnă este condiționat de cantitatea precipitațiilor căzute în munții Carpați din Ucraina, cât și pe teritoriul țării. Perioada etiajului de toamnă se menține de la sfârșitul apelor mari de primăvară până la viiturile de toamnă, iar în absența lor se extinde până la începerea sezonului de iarnă, care se manifestă prin apariția fenomenelor de îngheț.

Fenomenele de îngheț pot apărea la sfârșitul lunii octombrie numai în cazul iernilor reci în râurile din nordul țării (r. Vilia – 27.10.1988).

Totodată în luna octombrie se menține riscul de producere a viiturilor, dar în comparație cu luna septembrie frecvența acestora scade.

Anii cu scurgere mare (peste 160 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1982 - 2012) – 1993, 1996, 1997, 1998, 2001, 2002, 2008 (173 % din normă).

Anii cu scurgere mare (peste 130 % din valorile medii multianuale):

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1991, 1996, 1997, 1998, 2002, 2008 (240 % din normă).

Anii cu scurgere mică (sub 70 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1982 - 2012) – 1982, 1983, 1984, 1985, 1987, 2003, 2011 (67,3%).

Anii cu scurgere mică (sub 60 % din valorile medii multianuale):

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1990, 1994, 2000, 2003, 2006, 2011 (36,2%), 2012 (30,7%).

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Nistru (postul hidrometric Hrușca) în luna octombrie constituie $251 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut pentru perioada de observații constituie circa $930 \text{ m}^3/\text{s}$ (31.10.1991), minimul absolut constituie $78,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.10.1983). Debitele medii lunare de apă variază în limite mari de la $120 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1984) până la $467 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1980).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Dnistrovsk (a.1982) maximul absolut constituie $930 \text{ m}^3/\text{s}$ (31.10.1991), iar minimul absolut – $78,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.10.1983). Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari: de la $120 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1984) până la $467 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1980).

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Prut (postul hidrometric Cernăuți) constituie $40,8 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $560 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1976), iar minimul absolut – $6,35 \text{ m}^3/\text{s}$ (21.09.1946). Debitele medii lunare de apă variază în limite mari de la $11,6 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1961) până la $114 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2008).

Pentru postul hidrometric Șirăuți normala scurgerii medii lunare constituie $55,0 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $784 \text{ m}^3/\text{s}$ (07.10.2008), iar minimul absolut – $15,8 \text{ m}^3/\text{s}$ (27-29.10.2012), debitele medii lunare de apă variază în limitele de la $16,9 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2012) până la $132 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2008).

Lacul de acumulare Costești – Stâncă a fost dat în exploatare în anul 1978.

Normala scurgerii medii lunare pentru unele râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut, or. Bălți, normala – $1,31 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $11,2 \text{ m}^3/\text{s}$ (22.10.1974), minimul absolut $0,080 \text{ m}^3/\text{s}$ (5,6.10.1986).

r. Răut, s. Jeloboc, normala – $7,39 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $35,7 \text{ m}^3/\text{s}$ (01.10.1996), minimul absolut $0,16 \text{ m}^3/\text{s}$ (29.10.1959).

r. Bâc, mun. Chișinău, normala – $0,81 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $6,40 \text{ m}^3/\text{s}$ (14.10.1972), minimul absolut $0,016 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.10.2007).

r. Botna, or. Căușeni, normala – $0,45 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $5,20 \text{ m}^3/\text{s}$ (06.10.1998), minimul absolut $0,00 \text{ m}^3/\text{s}$ (anii 1950 - 1954; 1958 – 1963).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normala – $0,16 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $10,5 \text{ m}^3/\text{s}$ (05.10.1998), minimul absolut $0,006 \text{ m}^3/\text{s}$ (24-31.10.1962).

r. Lunga, or. Ceadâr-Lunga, normala – $0,10 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $0,60 \text{ m}^3/\text{s}$ (22.10.1978), minimul absolut $0,039 \text{ m}^3/\text{s}$ (23.10.2006).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna octombrie 2013

Pe parcursul lunii octombrie debitul apei râului Nistru a fost mai jos de normă și a constituit 75-85% din valorile medii multianuale.

Debitul râului Prut la fel a fost mai jos de normă și a constituit 60-70% din valorile medii multianuale.

Debitul apei râului Răut pe sectorul postului hidrologic Bălți a fost aproape de normă și a constituit circa 90-100%, iar pe sectorul postului hidrologic Jeloboc debitul a scăzut până la 65% din valorile medii multianuale.

Debitul râurilor mici din centrul țării a constituit 65-75%, iar debitul râurilor mici din sudul țării a oscilat în limitele a 65-85% din valorile medii multianuale.

Este de menționat scurgerea scăzută a apei râului Bâc care a constituit circa 30% din valorile medii multianuale, fapt explicat prin debitul mic de apă deversat din lacul de acumulare Ghidighici. Pentru toată perioada de observații scurgerea mică a apei din râul Bâc, cu valori de 3,0-10,0% comparativ cu cele normale, s-a înregistrat în anii 1968 (2,9%), 1974 (3,2%), 1975 (5,5%), 2007 (9,3%), 2008 (7,82%).

Fenomene hidrologice periculoase pe parcursul lunii octombrie nu s-au înregistrat.

11. NOIEMBRIE

Caracteristica hidrologică a lunii noiembrie pentru teritoriul Republicii Moldova

Luna noiembrie se caracterizează prin trecerea etajului de toamnă în râurile Republicii Moldova. Etajul de toamnă este condiționat de cantitatea precipitațiilor căzute în munții Carpați din Ucraina, cât și pe teritoriul țării.

În luna noiembrie se observă apariția fenomenelor de îngheț de toamnă stabile – gheața la mal și gheața plutitoare: pe râurile mici ale republicii – în prima decadă, pe râurile Nistru și Prut – în decada a doua a lunii.

Gheață la mal sunt fâșii de gheață, lipite de malul râului. Paralel cu gheața la mal, se formează năboi.

Năboi este formațiune de gheață buretoasă care plutește sub formă de îngrămădiri neglețate între ele, iar la cel mai mic obstacol se desfac. Năboiul este format din placuțe de gheață, bucăți de gheață spongiosă și uneori zăpadă.

Zăpada în apă este o formațiune asemănătoare năboiului datorită zăpezii căzute din ninsoare pe suprafața apei liberă de gheață. Această formațiune are aspect de vată sau de lână.

Ace de gheață sunt formațiuni de gheață sub formă de ace, niște cristale transparente de gheață care plutesc la suprafața apei. Acele de gheață se formează în stratul superior al curentului de apă. Înainte de înghețul complet al râului se formează zaiul.

Anii cu scurgere mare (peste 150 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1974, 1980, 1981, 1992, 1998.

Anii cu scurgere mare (peste 140 % din valorile medii multianuale):

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1991, 1992, 1995, 1998.

Anii cu scurgere mică (sub 60 % din valorile medii multianuale):

r. Nistru – postul hidrometric Hrușca (anii 1968 - 2012) – 1969, 1973, 1977, 1983, 1984, 1986, 1987, 2003.

r. Prut – postul hidrometric Șirăuți (anii 1990 - 2012) – 1993, 1994, 2000, 2005, 2006, 2011, 2012.

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Nistru (postul hidrometric Hrușca) în luna noiembrie constituie $251 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut pentru perioada de observații constituie $1190 \text{ m}^3/\text{s}$ (07.11.1974), minimul absolut constituie $70,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.11.1986).

După darea în exploatare a lacului de acumulare Dnistrovsk (a.1982) maximul absolut constituie $882 \text{ m}^3/\text{s}$ (06.11.1992), iar minimul absolut – $70,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.11.1986).

Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari: de la $103 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1984) până la $694 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1974).

Normala scurgerii medii lunare pentru r. Prut (postul hidrometric Cernăuți) constituie $40,3 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $680 \text{ m}^3/\text{s}$ (15.11.1947), iar minimul absolut – $4,97 \text{ m}^3/\text{s}$ (24.11.1961). Debitele de apă medii lunare variază în limite de la $9,82 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1961) până la $181 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1947).

Pentru postul hidrometric Șirăuți normala scurgerii medii lunare constituie $50,9 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $468 \text{ m}^3/\text{s}$ (19.11.1995), iar minimul absolut – $11,2 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.11.1993).

Debitele de apă medii lunare variază în limitele de la $17,6 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2011) până la $96,8 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1998).

Lacul de acumulare Costești – Stâncă a fost dat în exploatare în anul 1978.

Normala scurgerii medii lunare pentru unele râuri mici ale Republicii Moldova:

r. Răut, or. Bălți, normala – $1,52 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $15,3 \text{ m}^3/\text{s}$ (03.11.1974), minimul absolut $0,11 \text{ m}^3/\text{s}$ (14.11.1983).

r. Răut, s. Jeloboc, normala – $8,30 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $92,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.11.1981), minimul absolut $0,18 \text{ m}^3/\text{s}$ (03.04.11.1961).

r. Bâc, mun. Chișinău, normala – $0,93 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $7,40 \text{ m}^3/\text{s}$ (26.11.1972), minimul absolut $0,018 \text{ m}^3/\text{s}$ (28-30.11.2009).

r. Botna, or. Căușeni, normala – $0,47 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $9,65 \text{ m}^3/\text{s}$ (27.11.1972), minimul absolut $0,00 \text{ m}^3/\text{s}$ (anii 1950 - 1954; 1959,1961).

r. Cogâlnic, or. Hâncești, normala – $0,19 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $5,46 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.11.1981), minimul absolut $0,006 \text{ m}^3/\text{s}$ (01-09.11.1962).

r. Lunga, or. Ceadâr-Lunga, normala – $0,11 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $0,64 \text{ m}^3/\text{s}$ (30.11.1981), minimul absolut $0,040 \text{ m}^3/\text{s}$ (10.11.2006).

Şef Direcția Hidrologie

V. Cazac

Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna noiembrie 2013

Pe parcursul lunii noiembrie debitul apei râului Nistru a fost mai jos de normă și a constituit 70-75% din valorile medii multianuale.

Debitul râului Prut la fel a fost mai jos de normă și a constituit 55-65% din valorile medii multianuale.

Debitul apei râului Răut pe sectorul postului hidrologic Bălți a fost semnificativ mai jos de normă și a constituit circa 25%, iar pe sectorul postului hidrologic Jeloboc debitul a crescut până la 50% din valorile medii multianuale.

Debitul râurilor mici a țării a constituit 80-90% din valorile medii multianuale.

Este de menționat scurgerea scăzută a apei r. Bâc care a constituit circa 23% din valorile medii multianuale, fapt explicat prin debitul mic de apă deversat din lacul de acumulare Ghidighici.

Pentru toată perioada de observații scurgere scăzută a apei r. Bâc, cu valori de 3,0-21,0% din normă, s-a înregistrat în anii: 1968 (4.6%), 1974 (3.11%), 1977 (4.35%), 1986 (18.1%), 1994 (17.6%), 1995 (15.5%), 2003 (13.0%), 2007 (5.46%), 2008 (20.8%), 2009 (4.59%), 2010 (2,7%) și 2012 (11.6%).

Fenomene hidrologice periculoase pe parcursul lunii noiembrie nu s-au înregistrat.

12. DECEMBRIE

Caracteristica hidrologică a lunii *decembrie* pe teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor multianuale în luna decembrie pe râurile Nistru și Prut se menține probabilitatea producerii unor viituri pluviale, dar frecvența lor scade față de luna noiembrie și e mai mică cu 20 – 50 %, pe râurile mici ale Republicii Moldova numărul viiturilor în această lună, în general, rămâne neschimbat.

Termenele timpurii ale începutului surgerii de toamnă a năboiului se atribuie la decadea a III-a a lunii noiembrie – începutul I-ei decade a lunii decembrie. Termenele medii ale instalării podului de gheață pe râurile R.Moldova este caracteristică decadei a III-a a lunii decembrie și începând cu I-a decadă a lunii ianuarie.

Primele formațiuni de gheață apar după o perioadă de timp cu bilanț termic negativ, care duce la răcirea apelor de suprafață până la 0°C și sub 0°C . Aceste formațiuni de gheață apar lângă maluri, în sectoarele mai puțin adânci.

Gheață la mal sunt fășii de gheață, lipite de malul râului. Paralel cu gheața la mal, se formează năboi.

Năboi este formațiune de gheață buretoasă care plutește sub formă de îngrămadiri negleate între ele, iar la cel mai mic obstacol se desfac. Năboiul este format din plăcuțe de gheață, bucăți de gheață spongiosă și uneori zăpadă.

Zăpadă în apă este o formațiune asemănătoare năboiului datorită zăpezii căzute din ninsoare pe suprafața apei liberă de gheață. Această formațiune are aspect de vată sau de lână.

Ace de gheață sunt formațiuni de gheață sub formă de ace, niște cristale transparente de gheață care plutesc la suprafața apei. Acele de gheață se formează în stratul superior al curentului de apă. Înainte de înghețul complet al râului se formează zaiul.

Zaiul este gheață de fund, care este spongiosă, însă în anumite condiții speciale de surgere, ca viteza mare și adâncimea mică, se formează gheață de fund compactă, cristalină. De regulă, zaiul anticipatează podul de gheață.

Podul de gheață reprezintă stratul compact și nemîșcat de gheață care acoperă râul. Râul este înghețat pe toată lățimea, dar nu până la fund.

Pe r. Nistru (postul hidrometric Hrușca), normala surgerii medii lunare în luna decembrie constituie $224 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut constituie $782 \text{ m}^3/\text{s}$ (04.12.1997), iar minimul absolut – $57,9 \text{ m}^3/\text{s}$ (28.12.1984). Debitele medii lunare de apă pentru toată perioada de observații variază în limite mari de la $98,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1984) până la $534 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1980).

Pe r. Prut (postul hidrometric Șirăuți), normala surgerii medii lunare constituie $40,7 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut – $290 \text{ m}^3/\text{s}$ (11.12.2010), iar minimul absolut – $9,59 \text{ m}^3/\text{s}$ (18.12.2012), debitele medii lunare de apă variază în limite de la $14,7 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.2012) până la $73,3 \text{ m}^3/\text{s}$ (a.1996).

Caracteristica surgerii medii lunare a unor râuri mici din Republica Moldova:

r. *Răut, or. Bălți*, normală – $1,49 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $20,4 \text{ m}^3/\text{s}$ (18.12.1981), minimul absolut $0,12 \text{ m}^3/\text{s}$ (14-17.12.1977; 15,17.12.1983).

r. *Răut, s. Jeloboc*, normală – $9,27 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $84,8 \text{ m}^3/\text{s}$ (01.12.1981), minimul absolut $0,072 \text{ m}^3/\text{s}$ (28-30.12.1957).

r. *Bâc, mun. Chișinău*, normală – $1,34 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $10,9 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.12.1981), minimul absolut $0,006 \text{ m}^3/\text{s}$ (18.12.1968).

r. *Botna, or. Căușeni*, normală – $0,56 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $6,18 \text{ m}^3/\text{s}$ (23.12.1981), minimul absolut $0,0 \text{ m}^3/\text{s}$ (anii 1950 – 1954, 1957, 1960).

r. *Cogâlnic, or. Hâncești*, normală – $0,21 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $4,45 \text{ m}^3/\text{s}$ (23.12.1980), minimul absolut $0,001 \text{ m}^3/\text{s}$ (15 – 19.12.1963).

r. *Lunga, or. Ceadâr-Lunga*, normală – $0,13 \text{ m}^3/\text{s}$, maximul absolut $1,52 \text{ m}^3/\text{s}$ (02.12.1980), minimul absolut $0,040 \text{ m}^3/\text{s}$ (27,31.12.2006).

Surgerea apei râurilor Republicii Moldova pentru luna decembrie 2013

Pe parcursul lunii decembrie debitul apei râului Nistru a fost mai jos de normă și a constituit 70 - 80% din valorile medii multianuale.

Debitul râului Prut la fel a fost mai jos de normă și a constituit 50-70% din valorile medii multianuale.

Debitul apei râului Răut pe sectorul postului hidrologic Bălți a fost mai jos de normă și a constituit circa 50%, iar pe sectorul postului hidrologic Jeloboc debitul a fost semnificativ mai jos de normă și a constituit circa 30% din valorile medii multianuale.

Debitul râurilor mici a țării a constituit 65-75% din valorile medii multianuale.

Este de menționat scurgerea scăzută a apei r. Bâc care a constituit 29% din valorile medii multianuale, fapt explicat prin debitul mic de apă deversat din lacul de acumulare Ghidighici.

Pentru toată perioada de observații scurgere scăzută a apei r. Bâc, cu valori de 10,0-21,0% din normă, s-a înregistrat în anii: 1986 (18.1%), 1994 (17.6%), 1995 (15.5%), 2003 (13.0%), 2008 (20.8%), și 2012 (11.6%).

Fenomene hidrologice periculoase pe parcursul lunii decembrie nu s-au înregistrat.

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

DIRECȚIA HIDROLOGIE

Prognoza hidrologică

Ca urmare a răciorii vremii, în perioada 14-20 decembrie pe unele râuri mici, cursuri de apă și bazine mici de apă din țară se vor menține primele formațiuni de gheață – gheață la mal și năboi.

Pe cursurile mici de apă și în bazinile de apă cu debit scăzut este posibilă apariția podului de gheață.

Gheața este subțire, ieșirea pe ea este strict interzisă.

В связи с похолоданием на отдельных малых реках, водотоках и отдельных водоемах республики 14-20 декабря ожидается появление первичных ледовых образований в виде заберегов и шугохода.

На малых водотоках и водоемах с низкой водностью возможно появление ледостава.

Лед тонкий и выходить на него очень опасно!

**Şef Direcția Hidrologie
(022) 77-35-18**

V. Cazac

PAGUBE MATERIALE

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale

MD-2028, mun. Chișinău, str. Gh. Asachi, 69 tel: +373 (22) 73-85-45, +373 (22) 73-85-16, fax: +373 (22) 73-85-01
e-mail: serv.prot.civila@mai.gov.md, dse@dse.md, pagina-web: www.dse.md,

Nr. 184/1 „ 29 ” iulie 2013 ora 07:30

SERVICIUL HIDROMETEOROLOGIC DE STAT

SITUATII EXCEPȚIONALE CU CARACTER NATURAL:

raionul Strășeni

La 03 iulie, ora 09:00, în Centrul operativ de dispecerat republican a parvenit informația, precum că mai multe gospodării situate pe str. Traian orașul Strășeni, au fost inundate parțial în urma revârsării râului Bâc.

Imediat la fața locului s-au deplasat conducerea Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Protecției Civile și au intervenit efectivele gărzilor Unității salvatori și pompieri a Secției SE Strășeni, Detașamentului salvatori și pompieri Buiucani a Direcției SE mun. Chișinău și Centrului Republican de Intervenție Operativă.

Analizând situația din teren s-a stabilit că sunt inundate parțial 6 gospodării, la două dintre care apa a intrat și în case (aproximativ 50 cm.), totodată a fost inundată și blocată o porțiune de circa 250 m. de traseu (L-443) (M-14) Strășeni, circulația rutieră a fost redirecționată pe traseul (M-14) Brest-Briceni-Chișinău-Tiraspol-Odesa.

În mod operativ au fost întreprinse măsuri de construcție (cu saci cu nisip) a unui dig de protecție, în comun cu administrația publică locală, astfel fiind protejate de inundație alte 20 de gospodării și 7 agenți economici.

De asemenea s-a organizat și desfășurat ședința Comisiei pentru situații excepționale a raionului unde au fost trasate măsurile necesare de întreprins pentru lichidarea consecințelor situației expuse.

În prezent de către efectivul Serviciului se desfășoară măsuri de pompare a apei din porțiunea inundată, unde este implicată suplimentar și o autospecială de pompă ΠΗC-110 din cadrul Detașamentului de căutare-salvare nr.2 din mun. Bălți.

La lucrările de intervenție sunt antrenate:

Serviciul PC și SE - efectiv 32 persoane și 5 unități de tehnică;

Administrația publică locală – 15 persoane și 2 unități de tehnică.

raionul Criuleni

La 01 iulie, ora 03:00, satul Bălăbănești, în urma ploii torențiale cu grindină au fost afectate 12 ha de vii și 64 ha de orz.

Paguba materială constituie 1 mln. 84 mii lei.

Teritoriul afectat nu este protejat de către Serviciul Special Pentru Influențe Active Asupra Proceselor Hidrometeorologice.

raionul Căușeni

La 28 iulie, ora 20:35, satul Tănătari, în urma ploii torențiale cu grindină au fost afectate 120 ha de vii.

Paguba materială constituie 726 mii lei.

Teritoriul afectat este protejat în proporție de 80% de către Serviciul Special Pentru Influențe Active Asupra Proceselor Hidrometeorologice.

municipiul Chișinău

La 30 iulie, ora 18:00, *satul Bâc*, în urma ploii torențiale au fost afectate 20 ha de culturi agricole, inclusiv:

- porumb – 5 ha;
- legume – 5 ha;
- altele – 10 ha;

Paguba materială constituie circa 444 mii lei.

Suplimentar la situația raportată anterior:

raionul Edineț

Adăugător la raportul nr. 179/1 din 29 iunie, referitor la grindina mare produsă la 27 iunie, ora 23:30 și 28 iunie, ora 00:45, Vă aducem la cunoștință datele precizate și pagubele materiale estimate de către Comisiile pentru situații excepționale raionale, inclusiv:

satul Terebna – au fost afectate 80 ha de livezi și 45 ha de porumb.

Paguba materială constituie 4 mln. 209 mii lei.

satul Stolniceni – au fost afectate 68 ha de livezi și 200 ha de semănături, inclusiv:

- grâu – 100 ha;
- orz – 50 ha;
- sfeclă de zahăr – 50 ha.

Paguba materială constituie 3 mln. lei.

satul Brătușeni – au fost afectate 1678 ha de semănături, inclusiv:

- soia – 268 ha;
- porumb – 228 ha;
- orz – 207 ha;
- grâu – 704 ha;
- floarea soarelui – 271 ha.

Paguba materială constituie circa 10 mln. 127 mii lei.

satul Târnova – au fost afectate 267 ha de semănături, inclusiv:

- grâu – 110 ha;
- soia – 30 ha;
- floarea soarelui – 127 ha.

Paguba materială constituie circa 2 mln. 903 mii lei.

satul Sofrâncani – au fost afectate 412 ha de semănături, inclusiv:

- grâu – 229 ha;
- porumb – 112 ha;
- floarea soarelui – 71 ha.

Paguba materială constituie circa 1 mln. 516 mii lei.

satul Gașpar – au fost afectate 32 ha de livezi și 614 ha de semănături, inclusiv:

- orz – 70 ha;
- porumb – 73 ha;
- grâu – 290 ha;
- sfeclă de zahăr – 125 ha;
- soia – 56 ha.

Paguba materială constituie 3 mln. 214 mii lei.

satul Goleni – au fost afectate 13 ha de livezi și 394 ha de semănături, inclusiv:

- soia – 50 ha;
- porumb – 54 ha;
- orz – 111 ha;
- floarea soarelui – 110 ha;
- altele – 5 ha;
- grâu – 64 ha.

Paguba materială constituie circa 8 mln. 464 mii lei.

raionul Drochia

Adăugător la raportul nr. 183/1 din 03 iulie, referitor la grindina mare produsă la 27 iunie, ora 16:32, Vă aducem la cunoștință pagubele materiale estimate de către Comisiile pentru situații excepționale raionale, inclusiv:

satul Popeștii de Sus – au fost afectate 81 ha de semănături, inclusiv:

- floarea soarelui – 41 ha;
- grâu – 40 ha;

Paguba materială constituie circa 101 mii lei.

satul Popeștii de Jos – au fost afectate 266 ha de grâu:

Paguba materială constituie circa 372 mii lei.

Teritoriile afectate sunt protejate 100% de către Serviciul Special Pentru Influențe Active Asupra Proceselor Hidrometeorologice.

raionul Ștefan Vodă

Adăugător la raportul nr. 183/1 din 03 iulie, referitor la ploaia de lungă durată produsă la 30 iunie, ora 18:00, în *satul Volintiri* unde au fost afectate 71 ha de livezi, Vă aducem la cunoștință paguba materială estimată de către Comisia raională pentru situații excepționale, constituie 743,5 mii lei.

**Şef schimb al Centrului Operativ
de Dispescerat Republican**

O. Gaşper

CONCLUZII

Hazardele hidrologice prezintă una din principalele cauze ale pierderii de vieți omenești și a pagubelor materiale, care se produc pe teritoriul Republicii Moldova.

Până în prezent abordarea problematicii privind apărarea la inundații s-a făcut din perspectiva adoptării unor măsuri structurale (îndiguiri, lucrări de îmbunătățire a condițiilor de surgere a apei, retenții, amenajări complexe, evacuarea populației).

Însă experiența a arătat, că pe lângă faptul că aceste măsuri structurale sunt foarte costisitoare ele nu rezolvă decât în mică măsură problemele de apărare în caz de inundații mari și în plus, provoacă efecte secundare negative (fenomene de dezatenuare, colmatarea acumulărilor, intensificarea locală a degradării albiilor, reactivarea proceselor de alunecare, distrugerea și periclitarea ecosistemelor).

Se consideră că apărarea împotriva inundațiilor este mai eficientă dacă se aplică mai puține măsuri costisitoare de „constrângere” a cursurilor de apă și a versanților dar mai eficient este dacă se acordă o atenție mai mare tendințelor naturale de evoluție a acestora și prognozării lor cu luarea măsurilor de **precauție și adaptare**.

Se impune o integrare corectă și bine fundamentată științific a lucrărilor de apărare cu caracter structural existente deja sau care se vor mai construi, în contextul noilor modele de aplicare a măsurilor de prevenire și a acțiunilor de apărare împotriva inundațiilor.

De aceea specialistii Direcției Hidrologie au drept scop să consolideze capacitatele instituționale ale Direcției prin sporirea profesionalismului angajaților, prin crearea Stațiilor Bazinale Nistru și Prut, prin modernizarea Rețelei Naționale de Monitoring Hidrologic, prin implementarea noilor softuri de modelare a surgerii pe bazine hidrografice, prin aplicarea hărților 3D în modelarea ariilor cu risc de inundație, prin implementarea programelor de management a datelor istorice și operative, astfel ca în viitor toate acestea să contribuie ca Direcția Hidrologie să devină sursa națională de incredere pentru populație și factor de decizie.

Specialiștii Direcției Hidrologie speră ca aceste modificări în structura și principiile de funcționare ale Directiei Hidrologie să dea posibilitate de a trece la un nivel calitativ nou, durabil.

Sef Directia Hidrologie

V. Cazac

